

ระเบียบสำนักงานศาลปกครอง

ว่าด้วยการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง

พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่มาตรา ๗๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง และมาตรา ๗๕/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเพื่อปฏิบัติการในการนำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และบทบัญญัติว่าด้วยค่าฤชาธรรมเนียมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีท้ายประมวลกฎหมายดังกล่าว มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการบังคับคดีปกครอง เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้และหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองและเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง ประกอบกับที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ออกระเบียบดังกล่าวตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒๘ กำหนดให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมีอำนาจออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับทางธุรการเกี่ยวกับการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒๘ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานศาลปกครอง ว่าด้วยการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ศาล” หมายความว่า ศาลปกครอง หรือตุลาการศาลปกครอง

“ศาลปกครอง” หมายความว่า ศาลปกครองชั้นต้น หรือศาลปกครองสูงสุด

“ตุลาการเจ้าของสำนวน” หมายความว่า ตุลาการศาลปกครองซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นตุลาการเจ้าของสำนวน

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง หรือผู้ที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมอบหมาย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักบังคับคดีปกครอง หรือผู้อำนวยการสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค

“เจ้าพนักงานบังคับคดี” หมายความว่า ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่มีคุณสมบัติตามประกาศ ก.ศป. เรื่อง คุณสมบัติของข้าราชการฝ่ายศาลปกครองที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดี ผู้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองและระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีในระหว่างการพิจารณา หรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้หมายความรวมถึงเอกชนหรือบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ปฏิบัติกรแทนภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าพนักงานบังคับคดีด้วย

“สำนักงานศาล” หมายความว่า สำนักงานศาลปกครองสูงสุด สำนักงานศาลปกครองกลาง หรือสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักบังคับคดีปกครอง หรือหน่วยบังคับคดีปกครองของสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค และให้หมายความรวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีด้วย

“พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดี” หมายความว่า พนักงานคดีปกครองในสังกัดสำนักบังคับคดีปกครอง หรือสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค ที่ปฏิบัติงานบังคับคดี

“เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา” หมายความว่า คู่กรณีหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้หรือบุคคลซึ่งได้รับโอนหรือรับช่วงสิทธิตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง และให้หมายความรวมถึงคู่กรณีฝ่ายที่ชนะคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๕) หรือ (๖) ด้วย

“ลูกหนี้ตามคำพิพากษา” หมายความว่า คู่กรณีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ และให้หมายความรวมถึงคู่กรณีหรือบุคคลที่ต้องปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

“พระราชบัญญัติ” หมายความว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“ระเบียบ” หมายความว่า ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ กับให้มีอำนาจออกคำสั่ง หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขเกี่ยวกับการบังคับคดีเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ลักษณะ ๑
บททั่วไปหมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๕ ให้สำนักงานและเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามพระราชบัญญัติระเบียบ ระเบียบนี้ และคำสั่งศาล

ในกรณีที่พระราชบัญญัติหรือระเบียบตามวรรคหนึ่งมิได้บัญญัติหรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบังคับคดีเรื่องใดไว้ ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๑
การแจ้งสิทธิและหน้าที่ในการบังคับคดี

ข้อ ๖ การบังคับคดีปกครองในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เงิน กระทบการหรือดเว้นการกระทำที่มีใช้ให้ขับไล่หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ เป็นกรณีที่จะต้องบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลโดยไม่ต้องออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้สำนักงานดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

การบังคับคดีปกครองในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครอง หรือเป็นหน่วยงานทางปกครองที่ไม่มีกฎหมายห้ามไม่ให้ทรัพย์สินอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีชำระหนี้ หรือให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองส่งมอบทรัพย์สิน หรือกระทบการหรือดเว้นการกระทำที่เป็นการขับไล่หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ เป็นกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

การบังคับคดีปกครองในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองหรือเป็นหน่วยงานทางปกครองที่ไม่มีกฎหมายห้ามไม่ให้ทรัพย์สินอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีชำระหนี้ หรือให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองส่งมอบทรัพย์สิน หรือกระทบการหรือดเว้นการกระทำที่เป็นการขับไล่หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ เป็นกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาต้องร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

หรือทรัพย์สินที่ต้องส่งมอบ หรือให้ขังไว้หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเพื่อให้ทราบ ว่า ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ชำระหนี้ หรือส่งมอบทรัพย์สิน หรือออกไปจากอสังหาริมทรัพย์แล้วหรือไม่ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบถึงสิทธิและหน้าที่ในการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ตามข้อ ๗ และข้อ ๘

ข้อ ๗ เมื่อสำนักงานได้รับแจ้งจากสำนักงานศาลในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองหรือเป็นหน่วยงานทางปกครองที่ไม่มีกฎหมายห้ามไม่ให้ทรัพย์สินอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีชำระหนี้ หรือให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครอง หรือให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่เป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งมอบทรัพย์สินหรือกระทำการหรืองดเว้นกระทำการที่เป็นการขังไว้หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ให้สำนักงานลงทะเบียนนัดถึงวันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามคำบังคับ และสอบถามผลการดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษา

หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่แจ้งผลการดำเนินการตามคำบังคับภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด หรือแจ้งว่ายังมีได้ปฏิบัติตามคำบังคับ ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งสิทธิไปยังเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาว่า หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาประสงค์จะให้มีการบังคับคดีตามคำพิพากษา ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำขอต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายบังคับคดี และขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมายภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นที่สุด

เพื่อประโยชน์ในการบังคับคดี ให้สำนักงานแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบ เพื่อขอให้ออกหมายบังคับคดีและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำขอต่อศาลเพื่อขอให้ออกหมายบังคับคดีและศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายังมิได้ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งเตือนแก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาว่า เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต้องยื่นคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นที่สุด

ข้อ ๘ กรณีลูกหนี้ตามคำพิพากษาแจ้งผลการดำเนินการตามคำบังคับของศาลว่า ได้ชำระหนี้หรือส่งมอบทรัพย์สินหรือออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ตามคำพิพากษาแล้ว ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่ได้แย้งหรือคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ส่วนที่ ๒

การบังคับคดีนอกเขตศาล

ข้อ ๙ ในการบังคับคดีตามคำบังคับหรือคำสั่งของศาลในคดีที่ไม่ต้องออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๒๕ หากมีกรณีที่จะต้องบังคับคดีนอกเขตศาล

ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อพิจารณามีคำสั่งตั้งให้ศาลอื่นบังคับคดีแทน เมื่อศาลมีคำสั่งแล้วให้สำนักงานแจ้งคำสั่งนั้นพร้อมส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานของศาลที่จะมีการบังคับคดีแทน เพื่อเสนอศาลให้มีคำสั่งให้สำนักงานนั้นดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ให้สำนักงานของศาลที่บังคับคดีแทนรายงานผลการบังคับคดีให้ศาลที่บังคับคดีแทนทราบ และแจ้งให้สำนักงานของศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีทราบเพื่อรายงานศาลต่อไป

ข้อ ๑๐ ถ้าการบังคับคดีต้องทำโดยทางเจ้าพนักงานบังคับคดีและศาลได้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาประสงค์บังคับคดีนอกเขตศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการในแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำแถลงต่อศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนพร้อมด้วยสำเนาหมายบังคับคดีหรือสำเนาคำสั่งกำหนดวิธีการบังคับคดี เมื่อศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไป

(๒) กรณีเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนทราบพร้อมด้วยสำเนาหมายบังคับคดีหรือสำเนาคำสั่งกำหนดวิธีการบังคับคดี เพื่อขอให้ศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป

(๓) กรณีเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำแถลงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนพร้อมด้วยสำเนาหมายบังคับคดีหรือสำเนาคำสั่งกำหนดวิธีการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไป

เมื่อศาลที่จะมีการบังคับคดีแทนมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ดำเนินการบังคับคดีแทนแล้ว ให้สำนักงานเสนอศาลเพื่อมีหนังสือแจ้งให้ศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีทราบโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๑ กรณีที่มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลเพื่อส่งทรัพย์สินที่ได้จากการยึดหรืออายัดหรือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ไปยังศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีเพื่อดำเนินการไปตามกฎหมาย

ส่วนที่ ๓

การแจ้งคำสั่ง

ข้อ ๑๒ คดีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งต้องมีการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือคดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ต้องรอจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ให้สำนักงานศาลจัดทำหมายแจ้งคำสั่งบังคับเสนอศาลเพื่อลงนาม

ข้อ ๑๓ เมื่อศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งแล้ว ให้สำนักงานศาลส่งหมายแจ้งคำสั่งไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยเร็ว และส่งสำเนาหมายแจ้งคำสั่งไปยังสำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งของศาล

ส่วนที่ ๔ การงดการบังคับคดี

ข้อ ๑๔ เมื่อศาลมีคำสั่งให้งดการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๓๑ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไป เมื่อได้รับคำสั่งจากศาลโดยศาลเป็นผู้ออกคำสั่งนั้นเอง หรือโดยเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเป็นผู้ยื่นคำขอให้ศาลออกคำสั่งเนื่องจากระยะเวลาที่ให้งดการบังคับคดีนั้นได้ล่วงพ้นไปแล้ว หรือมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ศาลได้กำหนดไว้ หรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องงดการบังคับคดีอีกต่อไปแล้ว

ข้อ ๑๕ ในระหว่างการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาแจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนตกลงงดการบังคับคดีไว้ชั่วคราวเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้งดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง

ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงทะเบียนนัดตามระยะเวลาหรือตามเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไป เมื่อระยะเวลาที่ให้งดการบังคับคดีได้ล่วงพ้นไปแล้ว หรือมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้กำหนดไว้

ข้อ ๑๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาที่ขอบังคับคดีวางเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามหลักเกณฑ์ที่ประธานศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด เมื่อจำนวนเงินที่วางนั้นไม่เพียงพอ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาวางเงินเพิ่มเติม

หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่วางเงินตามวรรคหนึ่งภายในเวลาที่กำหนด หรือได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งให้วางเงินต่อศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง และเมื่อศาลมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาวางเงินแล้ว หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่วางเงินดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีต่อไปจนกว่าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะวางเงินตามคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือคำสั่งศาล

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไป เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้วางเงินค่าใช้จ่ายตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดหรือตามคำสั่งศาล แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๗ เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษาไว้ต่อศาล สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีโดยชอบ และสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษารับเงินที่วางดังกล่าวแล้ว แต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่มารับเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้มีการบังคับคดี

เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้จัดการบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงทะเบียนนัดรอเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาขอรับเงินภายในระยะเวลาห้าปี หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่มารับเงินภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการส่งเงินดังกล่าวให้เป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ ๑๘ เมื่อได้มีการงดการบังคับคดีตามข้อ ๑๔ ถึงข้อ ๑๗ แล้ว ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการงดการบังคับคดีให้คู่กรณีและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า และรายงานให้ศาลทราบ

ส่วนที่ ๕

การถอนการบังคับคดี

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้มีการสั่งถอนการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้

(๑) ในระหว่างการบังคับคดีตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่อนุญาตให้บังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ต้องรอจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ปรากฏว่าคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นได้ถูกศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับหรือยก หรือหมายบังคับคดีได้ถูกเพิกถอน

ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีนั้นได้ถูกกลับแต่เพียงบางส่วน ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไปจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดครบถ้วน เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

(๒) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

(๓) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาครบถ้วน พร้อมทั้งได้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี (ถ้ามี)

(๔) สำนักงานได้ดำเนินการบังคับตามคำบังคับของศาลถูกต้องครบถ้วนแล้ว หรือไม่มีกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับของศาลอีกต่อไป

(๕) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนขอสละสิทธิในการบังคับคดี

(๖) เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่า ตนไม่ประสงค์จะบังคับคดีกับทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดไว้ ขออนุญาตการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายังมีสิทธิบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ไม่ได้ขออนุญาตการบังคับคดีหรือทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาจนกว่าจะครบถ้วนตามคำพิพากษาหรือพ้นระยะเวลาการบังคับคดี

(๗) เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักงานว่า ตนไม่ประสงค์ให้มีการบังคับคดีกับการบังคับคดีที่สำนักงานได้ดำเนินการไว้ ในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายังมีสิทธิขอให้สำนักงานดำเนินการบังคับคดีในส่วนที่ตนไม่ได้ขออนุญาตการบังคับคดี หรือที่ยังไม่ได้มีการบังคับคดีต่อไปจนกว่าจะครบถ้วนตามคำพิพากษา

ข้อ ๒๐ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๓๓ และได้แจ้งให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการถอนการบังคับคดีให้คู่กรณีและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยไม่ชักช้า และรายงานผลการแจ้งการถอนการบังคับคดีดังกล่าวให้ศาลทราบด้วย

ข้อ ๒๑ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ในกรณีที่มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องไว้แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บค่าฤชาธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีจากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องให้ครบถ้วน หากไม่ชำระหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้นั้น โดยให้สำนักงานศาลปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดีจนแล้วเสร็จตามระเบียบ ข้อ ๑๗๖

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากหน่วยงานทางปกครองเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องที่ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้ออกคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๔๐

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่า ตนขอสละสิทธิในการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๕) หรือขออนุญาตการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๖) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเรียกเก็บค่าฤชาธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีจากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาให้ครบถ้วนเสียก่อน จึงเสนอศาลเพื่อมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดี โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาชำระค่าฤชาธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีครบถ้วน

เมื่อศาลมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งถอนการบังคับคดีของศาลไปยังเจ้าพนักงานที่ดิน นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ตลอดจนส่งมอบหรือส่งคืนทรัพย์สินที่ยึด และเอกสารต่าง ๆ (ถ้ามี) ให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ ๖

การเพิกถอนหรือแก้ไขการบังคับคดีที่ผิดระเบียบ

ข้อ ๒๓ ในระหว่างการบังคับคดีไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง หากสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลเพื่อพิจารณาสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขหมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร

ในกรณีที่สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า ตนได้ดำเนินการบังคับคดีบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย ให้รายงานต่อศาลขอให้สั่งเพิกถอนหรือแก้ไขกระบวนการบังคับคดี ทั้งปวงหรือวิธีการบังคับคดีใด ๆ โดยเฉพาะ เพื่อแก้ไขความบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมายนั้น

กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หากสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า การดำเนินการบังคับคดีต่อไปจะเกิดความยุ่งยากหรือเสียหายและมีเหตุอันควรที่จะงดการบังคับคดี อาจขอให้ศาลพิจารณาเพื่อมีคำสั่งงดการบังคับคดีตามระเบียบ ข้อ ๑๓๑ วรรคหนึ่ง (๔) ไว้ก่อน จนกว่าศาลจะมีคำสั่งก็ได้ และหากศาลมีคำสั่งเป็นประการใด ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดี ดำเนินการไปตามนั้น

กรณีศาลมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขหมายบังคับคดี หรือมีคำสั่งเป็นอย่างใดตามวรรคหนึ่ง หรือกรณีมีคำสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขกระบวนการบังคับคดีตามวรรคสอง ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการไปตามนั้น และเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าฤชาธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี (ถ้ามี) และรายงานให้ศาลทราบ

หมวด ๒

การไต่สวนและมีคำสั่งกำหนดวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๒๔ เมื่อศาลได้ไต่สวนและมีคำสั่งกำหนดวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา หรือคำสั่งตามระเบียบ ข้อ ๑๓๕ และแจ้งให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้ว ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งศาลให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องทราบ และติดตามตรวจสอบว่า ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลได้ปฏิบัติตามถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ หากมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้ไต่สวนหรือมีคำสั่งกำหนดวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งหรือมีคำสั่งใด ๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งศาล แต่หากเป็นกรณีที่ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ภายในเวลาที่ศาลกำหนดให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันควร ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลขอให้ไต่สวนเพื่อมีคำสั่งปรับตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการ ในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

หมวด ๓

การบังคับตามคำบังคับของศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ต้องรอนกว่าคดีจะถึงที่สุด

ข้อ ๒๕ เมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองชั้นต้น โดยไม่ต้องรอนกว่าคดีจะถึงที่สุด ให้สำนักงานศาลปกครองสูงสุดแจ้งคำสั่งศาลให้คู่กรณีทราบ พร้อมกับส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าว สำเนาคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น และสำเนาคำขอให้มีการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ต้องรอนกว่าคดีจะถึงที่สุดไปยังสำนักงานศาลของศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ศาลกำหนดคำบังคับห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วนของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติ มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒) หรือให้หน่วยงานทางปกครองใช้เงิน หรือกระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓) หรือสั่งให้ถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๔) ให้สำนักงานศาลของศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาลแล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อดำเนินการบังคับตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในกรณีที่ศาลกำหนดคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองหรือเป็นหน่วยงานทางปกครองที่ไม่มีกฎหมายห้ามไม่ให้ทรัพย์สินอยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีชำระหนี้ หรือให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองส่งมอบทรัพย์สิน หรือกระทำการหรืองดเว้นกระทำการที่เป็นการขับไล่หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ หรือสั่งให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย ให้สำนักงานศาลของศาลที่มีอำนาจในการบังคับคดีส่งสำเนาคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ให้ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองชั้นต้น โดยไม่ต้องรอนกว่าคดีจะถึงที่สุดพร้อมสำเนาคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ไปให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเพื่อให้ทราบว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ชำระหนี้ หรือส่งมอบทรัพย์สิน หรือออกไปจากอสังหาริมทรัพย์แล้วหรือไม่ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบถึงสิทธิและหน้าที่ในการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่อไป

ลักษณะ ๒

การบังคับตามคำสั่งศาล

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๓) เฉพาะที่ให้หน่วยงานทางปกครองใช้เงินหรือให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ และ (๔) ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานดำเนินการตามระเบียบ ข้อ ๑๒๕ เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของศาล โดยไม่ต้องรอให้คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียใด ๆ ร้องขอ

หมวด ๒

การบังคับกรณีคำสั่งปฏิบัติตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑)

ส่วนที่ ๑

คำสั่งให้เพิกถอนกฎ

ข้อ ๒๗ กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎ ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานจัดทำประกาศเพิกถอนกฎเสนอตุลาการเจ้าของสำนวนเพื่อลงนามแล้วเสนอเลขาธิการเพื่อจัดส่งประกาศดังกล่าวไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยเร็วเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้สำนักงานลงทะเบียนนัดและติดตามผลการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อทราบ

ส่วนที่ ๒

คำสั่งให้เพิกถอนคำสั่ง

ข้อ ๒๘ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่ง ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ส่วนที่ ๓

คำสั่งห้ามการกระทำ

ข้อ ๒๙ กรณีที่ศาลมีคำสั่งห้ามการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อให้ดำเนินการบังคับตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานติดตามและตรวจสอบว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ

หากปรากฏว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล หรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งของศาล ให้สำนักงานรายงานต่อศาลเพื่อขอให้ศาลดำเนินการตามระเบียบ ข้อ ๑๓๕

หากปรากฏว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล ให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อดำเนินการตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

หมวด ๓

การบังคับกรณีคำสั่งตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒)

ข้อ ๓๐ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อดำเนินการบังคับตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานติดตามและตรวจสอบว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้นได้ปฏิบัติตามคำสั่งถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งของศาล ให้สำนักงานรายงานต่อศาลเพื่อดำเนินการตามระเบียบ ข้อ ๑๓๕

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อดำเนินการตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

หมวด ๔

การบังคับกรณีคำสั่งตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓)

ส่วนที่ ๑

คำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองใช้เงิน

ข้อ ๓๑ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองใช้เงิน ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อดำเนินการบังคับตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานติดตามและตรวจสอบว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลหรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาล ให้สำนักงานรายงานต่อศาล เพื่อดำเนินการตามระเบียบ ข้อ ๑๓๕

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อดำเนินการตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

ส่วนที่ ๒

คำสั่งบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระทำการหรืองดเว้นการกระทำ

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระทำการหรืองดเว้นการกระทำ ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงาน เพื่อให้ดำเนินการบังคับตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานติดตามและตรวจสอบว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลหรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาล ให้สำนักงานรายงานต่อศาล เพื่อดำเนินการตามระเบียบ ข้อ ๑๓๕

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อดำเนินการตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

หมวด ๕

การบังคับกรณีคำสั่งตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๔)

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงาน เพื่อให้ดำเนินการบังคับตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ให้สำนักงานติดตามและตรวจสอบว่า หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่ แล้วรายงานให้ศาลทราบ

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลหรือมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาล ให้สำนักงานรายงานต่อศาล เพื่อดำเนินการตามระเบียบ ข้อ ๑๓๕

หากปรากฏว่า หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้สำนักงานรายงานศาลเพื่อดำเนินการตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งบังคับของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

หมวด ๖

การดำเนินการตามข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา

ข้อ ๓๔ กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ให้สำนักงานติดตามว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีการปฏิบัติตามข้อสังเกตดังกล่าวหรือไม่ แล้วรายงานต่อศาล

ลักษณะ ๓

การบังคับคดีตามหมายบังคับคดี

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๓๕ เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้สำนักงานศาลที่ออกหมายบังคับคดีนั้น ส่งหมายบังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๓๖ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดี อาจมอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

ข้อ ๓๗ ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะไปทำการบังคับคดี ให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีหรือผู้รับมอบอำนาจทำคำขอเป็นหนังสือต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าประสงค์จะบังคับคดีเรื่องใด ทรัพย์สินใด ของผู้ใด ที่ใด

ในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินค่าใช้จ่ายตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดตามประกาศของประธานศาลปกครองสูงสุด

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาขอให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษา และเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นควรยึดหรืออายัดให้ แต่มีเหตุขัดข้องอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้ไม่อาจยึดหรืออายัดได้ทันที เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นเองหรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาร้องขอให้มีคำสั่งห้ามโอน ขาย ยักย้าย หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณามีคำสั่งต่อไป

กรณีมีคำสั่งห้ามโอน ขาย ยักย้าย หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องไว้เป็นการชั่วคราว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นทราบ และหากทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นจะต้องจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบ และบันทึกคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีไว้ในทะเบียน

ในกรณีมีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีคำสั่งยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งห้ามดังกล่าว หรือกรณีเหตุขัดข้องสิ้นสุดลงหรือไม่มีความจำเป็นต้องบังคับคดีต่อไป หรือเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลที่มีส่วนได้เสียทราบ

ข้อ ๓๙ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาขอให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องโดยอ้างว่าเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ปรากฏว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นมีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของในทะเบียนหรือปรากฏตามหลักฐานอย่างอื่นว่าเป็นของบุคคลอื่น หากเจ้าพนักงานบังคับคดีสงสัยว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นไม่ใช่เป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและไม่ยอมทำการยึดหรืออายัด ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายืนยันให้ยึดหรืออายัด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายืนยัน หรือ

(๒) มีคำสั่งให้งดยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้น โดยมีคำสั่งห้ามการโอน ขาย ยักย้าย จำหน่าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น และแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่นทราบโดยเร็ว ในกรณีที่ทรัพย์สินดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่จะต้องจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้ตามกฎหมาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งห้ามดังกล่าวให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหน้าที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นทราบด้วย

กรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้งดยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามวรรคหนึ่ง (๒) เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งดังกล่าว เพื่อขอให้ศาลสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นก็ได้

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีได้ยื่นคำร้องตามวรรคสอง หรือกรณีที่ศาลมีคำสั่งยกคำร้องดังกล่าว หรือกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำร้องในวรรคสอง แต่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง คำสั่งห้ามตามวรรคหนึ่ง (๒) ดังกล่าวเป็นอันยกเลิกไป และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งยกเลิกคำสั่งห้ามดังกล่าวให้บุคคลตามวรรคหนึ่ง (๒) ทราบด้วย

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่บุคคลผู้มีชื่อเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องตามที่ปรากฏในทะเบียนหรือหลักฐานอย่างอื่น หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งห้ามตามข้อ ๓๙ วรรคหนึ่ง (๒) ร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เพิกถอนคำสั่งห้ามดังกล่าวโดยวางเงินหรือหาประกันมาให้แทนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีพอใจในเงินหรือประกัน ก็ให้เพิกถอนคำสั่งห้ามดังกล่าวและรับเงินหรือประกันนั้นไว้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีไม่เพิกถอนคำสั่งห้ามตามวรรคหนึ่ง ผู้ร้องนั้นจะยื่นคำร้องต่อศาลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งห้ามโดยวางเงินหรือหาประกันมาให้ก็ได้

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องตามที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ยื่นคำร้องต่อศาลตามข้อ ๓๙ วรรคสอง ถ้าไม่อาจยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นได้ แต่ได้มีการวางเงินหรือประกันไว้แทนทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาขอให้ศาลดำเนินการบังคับคดีแก่เงินหรือประกันที่รับไว้หรือแก่ผู้ประกัน และศาลมีคำสั่งอนุญาตและแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการ ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการไปตามนั้น

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีได้ยื่นคำร้องหรือศาลมีคำสั่งยกคำร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีคืนเงินหรือประกันที่รับไว้แก่ผู้วางเงินหรือประกันนั้นหรือยกเลิกการประกัน

ข้อ ๔๑ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามวัน เวลาที่ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีร้องขอหรือตามที่นัดหมายกับผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดี และให้นำหมายบังคับคดี ประกาศเจ้าพนักงานบังคับคดี เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับทำการบังคับคดีไปด้วย ทั้งนี้ จะมีพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นร่วมไปช่วยเหลือด้วยก็ได้

ข้อ ๔๒ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีในวันทำการงานปกติในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก ถ้ายังไม่แล้วเสร็จประกอบกับมีความจำเป็นและสมควรอาจกระทำต่อไปในภายหลังพระอาทิตย์ตกก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบังคับคดีนอกวันทำการงานปกติหรือในเวลาหลังพระอาทิตย์ตก เมื่อศาลอนุญาต ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามคำสั่งศาลตามวันเวลาดังกล่าวได้

ข้อ ๔๓ ในการดำเนินการบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ครอบครองหรือผู้ดูแลทรัพย์สินที่จะถูกบังคับคดีทราบ

ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่หรือไม่อาจแสดงหมายบังคับคดีแก่บุคคลดังกล่าวได้ด้วยเหตุใด ๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดสำเนาหมายบังคับคดีไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ดำเนินการบังคับคดีนั้น

ข้อ ๔๔ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการไปตามความจำเป็นและสมควรแห่งพฤติการณ์เพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้ ในกรณีที่มีผู้ขัดขวางหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีผู้ขัดขวาง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจช่วยเหลือได้

ข้อ ๔๕ ในการยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ณ สถานที่ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาคงครอบครองหรือครอบครองร่วมกับผู้อื่น หากมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือมีบัญชี เอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอยู่ในสถานที่ดังกล่าว เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจค้นสถานที่ดังกล่าว และตรวจสอบหรือยึดทรัพย์สินหรือยึดบัญชี เอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษามาเพื่อตรวจสอบได้ และอาจกระทำการใด ๆ ตามที่จำเป็น เพื่อเปิดสถานที่ดังกล่าวรวมทั้งตู้นิรภัย ตู้ หรือที่เก็บของอื่น ๆ

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอให้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือตรวจสอบ หรือยึดบัญชี เอกสาร จดหมาย หรือวัตถุอื่นใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือกิจการของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งอยู่ในสถานที่ที่บุคคลอื่นครอบครองอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำขอต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายค้นสถานที่นั้น

เมื่อศาลเห็นสมควรออกหมายค้น ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายค้น แล้วส่งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาดำเนินการต่อไป

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามหมายบังคับคดีและหมายค้นดังกล่าว โดยตรวจสอบและยึดทรัพย์สินหรือสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวภายในขอบเขตและเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด

ข้อ ๔๗ ในการดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี หากมีผู้ขัดขวางหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีผู้ขัดขวาง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจช่วยเหลือหรือให้อยู่ร่วมในการดำเนินการ และอาจแจ้งความให้ตำรวจบันทึกการดำเนินการไว้เป็นหลักฐานด้วยก็ได้

ข้อ ๔๘ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีในคราวใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเสนอรายงานการบังคับคดีต่อผู้อำนวยการภายในวันนั้น หรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป หากมีเหตุจำเป็นไม่อาจเสนอภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้รายงานถึงเหตุจำเป็นนั้นด้วย

เมื่อผู้อำนวยการมีคำสั่งในรายงานการบังคับคดีอย่างใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งโดยเร็ว กรณีที่ต้องรอฟังผลการดำเนินการ ให้ส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงบัญชีนัดไว้เพื่อติดตามผลด้วย

ข้อ ๔๙ การบังคับคดีในกรณีดังต่อไปนี้ ให้สำนักงานรายงานเลขาธิการทราบ

(๑) การยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องที่มีราคาประเมินหรือมูลค่าตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๒) การยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องหรือการบังคับคดีโดยการขับไล่หรือรื้อถอนซึ่งเป็นที่สนใจของประชาชน

ข้อ ๕๐ ก่อนเจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบจากสารบบคดีของสำนักงานว่า มีการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องนั้นไว้แล้วหรือไม่

ข้อ ๕๑ ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีต้องช่วยเหลือและให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดี โดยจัดยานพาหนะรับและส่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ตลอดจนขนย้ายและเก็บรักษาทรัพย์สิน และออกเงินทดรองค่าใช้จ่ายในการดำเนินการบังคับคดีตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

ข้อ ๕๒ ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีต้องอยู่ในสถานที่บังคับคดีเพื่อชี้ทรัพย์สินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการบังคับคดี และช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดีตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีร้องขอ เพื่อให้การบังคับคดีสำเร็จไปโดยมิชักช้า

ข้อ ๕๓ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่ได้มาจากการยึดหรืออายัด ไม่เกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้หรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องรายใดที่มีราคาสูงเกินกว่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ถ้าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องนั้นอยู่ในสภาพที่จะแบ่งยึดหรืออายัดได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแบ่งยึดหรือแบ่งอายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องรายใดแต่เพียงบางส่วนหรือเฉพาะส่วนแห่งกรรมสิทธิ์เท่าที่พอจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

ในกรณีที่ไม้อาจแบ่งยึดหรือแบ่งอายัดเนื่องจากอาจทำให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมสภาพและราคาตกต่ำ และทรัพย์สินอื่นที่จะยึดหรืออายัดให้เพียงพอกับจำนวนหนี้ไม่ปรากฏด้วยแล้ว ก็ให้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องที่ว่ำนั้นทั้งหมด

หมวด ๒

การบังคับกรณีคำบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓)

ส่วนที่ ๑

การยึดทรัพย์สิน

๑. วิธีการยึดทรัพย์สิน

ข้อ ๕๔ ให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีส่งเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอยึดอสังหาริมทรัพย์ตามรายการทรัพย์ที่จะยึด ดังต่อไปนี้

(๑) ต้นฉบับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ น.ส. ๓ ก. หรือ น.ส. ๓ ข.) หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุด หรือเอกสารสำคัญอื่น ๆ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือสัญญาจำนอง สัญญาเช่า เป็นต้น

ในกรณีไม่มีต้นฉบับหนังสือหรือเอกสารอยู่ในความครอบครอง ให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีส่งสำเนาหนังสือหรือเอกสารที่เจ้าพนักงานที่ดินหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับรองแทน

(๒) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ ทายาท คู่สมรส ผู้รับจำนอง ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์ที่ยึด พร้อมหลักฐานการเปลี่ยนชื่อ - ชื่อสกุล (ถ้ามี)

(๓) สำเนาหนังสือสำคัญการจดทะเบียนนิติบุคคลอาคารชุด สำเนาหนังสือสำคัญการจดทะเบียนนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร หากไม่มีการจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร ให้ผู้นำยึดแถลงยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษร

(๔) แผนที่การไปยังที่ตั้งอสังหาริมทรัพย์ที่จะยึดซึ่งมีรายละเอียดชัดเจนเพียงพอที่จะทราบได้ว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ที่ใด

(๕) ภาพถ่ายปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์ที่จะยึด

(๖) เอกสารแสดงรายละเอียดของอสังหาริมทรัพย์ที่จะยึด เช่น สภาพ ขนาด พื้นที่ ลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง เลขที่สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

(๗) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของที่ดินหรือห้องชุดตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งเจ้าพนักงานที่ดินออกให้

(๘) เอกสารหรือหลักฐานอื่น ๆ ที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาคำขอยึดทรัพย์ (ถ้ามี)

สำเนาหนังสือ เอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) วรรคสอง (๒) (๓) และ (๗) ที่เจ้าพนักงานที่ดิน พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือนายทะเบียนรับรองหรือออกให้ ต้องไม่เกินสามสิบวันนับถึงวันที่มีการยึดอสังหาริมทรัพย์นั้น

ข้อ ๕๕ ให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีส่งเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอยึดอสังหาริมทรัพย์ตามรายการทรัพย์ที่จะยึด ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๒) ต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียนของอสังหาริมทรัพย์ที่จะนำยึด เช่น คำขอปลูกสร้างอาคาร ทะเบียนเครื่องจักร ใบคู่มือจดทะเบียนรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เป็นต้น

ในกรณีไม่มีต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐานอยู่ในความครอบครอง ให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีส่งสำเนาเอกสารหรือหลักฐานที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือนายทะเบียนรับรองหรือออกให้แทน

(๓) เอกสารอื่น ๆ ที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาคำขอยึดสังหาริมทรัพย์ตามความจำเป็นแก่กรณี สำเนาเอกสารหรือหลักฐานตาม (๑) และ (๒) วรรคสอง ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือนายทะเบียนรับรองหรือออกให้ ต้องไม่เกินสามสิบวันนับถึงวันที่มีการยึดสังหาริมทรัพย์นั้น

ข้อ ๕๖ หากทรัพย์สินที่ผู้ขอเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีขอให้ยึดเป็นทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งไม่ยึดทรัพย์สินดังกล่าว และแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ขอเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีทราบ

ข้อ ๕๗ เมื่อผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีส่งเอกสารหรือหลักฐานประกอบการยึดทรัพย์สินตามข้อ ๕๔ และข้อ ๕๕ แล้วแต่กรณี ครบถ้วนแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจดำเนินการยึดในวันนั้น หรือกำหนดวันนำยึดในภายหลังแล้วแจ้งให้ผู้ขอเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีทราบ

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดเตรียมเอกสารไปในวันทำการยึดทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) ประกาศยึดทรัพย์สินตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

(๒) หนังสือแจ้งการยึดทรัพย์สินต่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจดทะเบียนเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น

(๓) หมายแจ้งการยึดทรัพย์สินและสำเนาหมายบังคับคดี ทั้งนี้ เพื่อส่งให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาและผู้มีส่วนได้เสีย ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้เสียมีภูมิลำเนาอยู่ ณ สถานที่ที่จะทำการยึด

ข้อ ๕๘ เมื่อทำการยึดทรัพย์สินเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศยึดทรัพย์สินตามข้อ ๕๗ (๑) ไว้ ณ สถานที่ทำการยึด โดยเปิดเผย

ข้อ ๕๙ กรณีการยึดที่ดินหรือห้องชุดตามสำเนาหนังสือหรือเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินหรือห้องชุด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ครอบครองต้นฉบับหนังสือหรือเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินหรือห้องชุดให้ส่งต้นฉบับหนังสือหรือเอกสารแสดงสิทธิดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนด และให้แจ้งด้วยว่าหากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ครอบครองต้นฉบับหนังสือหรือเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินหรือห้องชุดเพิกเฉยไม่ส่งมอบต้นฉบับหนังสือหรือเอกสารดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการขายทอดตลาดตามสำเนาหนังสือหรือเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินหรือห้องชุดต่อไป

ข้อ ๖๐ กรณีการยึดสังหาริมทรัพย์ที่มีทะเบียนตามสำเนาเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ครอบครองต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียน ให้ส่งต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียนต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนด และให้แจ้งด้วยว่า หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ครอบครองต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียน

เพิกเฉยไม่ส่งมอบต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการขายทอดตลาดตามสำเนาเอกสารหรือหลักฐานทางทะเบียนต่อไป

ข้อ ๖๑ ในการยึดที่ดินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาที่ดินที่จะยึดว่า เป็นที่ดินแปลงเดียวกันกับที่ดินตามโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหรือไม่ หากผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีถาวรยื่นยันและเจ้าพนักงานบังคับคดีเชื่อได้ว่า เป็นที่ดินแปลงเดียวกันแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดโดยบรรยายให้เห็นสภาพและทำเลที่ตั้งของที่ดินในแบบพิมพ์รายการยึดที่ดิน

ข้อ ๖๒ ถ้าที่ดินที่ยึดนั้นมีสิ่งปลูกสร้างหรือไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอันจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้ คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปีเป็นของผู้อื่นปลูกอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกถ้อยคำของเจ้าของสิ่งนั้น ๆ ให้ปรากฏว่ามีสิทธิในที่ดินอย่างไร เช่น สิทธิเก็บกิน สิทธิเหนือพื้นดิน หรือสิทธิตามสัญญาเช่า เป็นต้น

ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการยึดทรัพย์สินของภิกษุ พุทธศักราช ๒๔๗๕ การยึดที่นา ที่สวน หรือที่ไร่ ซึ่งมีไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอันจะเก็บเกี่ยวได้ตามฤดูกาล จะยึดแต่ที่ดินไม่ยึดไม้ล้มลุกหรือธัญชาติ หรือจะยึดทั้งที่ดินและไม้ล้มลุกหรือธัญชาติด้วยก็ได้

ข้อ ๖๓ การยึดที่ดินซึ่งมีไม้ยืนต้นปลูกอยู่ หากผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีถาวรยื่นยันว่า ไม้ยืนต้นนั้นเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาและขอให้ยึด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด โดยอาจจัดทำบัญชียึดทรัพย์สินและประเมินราคาต่างหากจากที่ดินก็ได้

ข้อ ๖๔ หากทรัพย์สินที่ยึดตามข้อ ๖๒ และข้อ ๖๓ มีภาระจำนองหรือภาระติดพันอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกรายการจำนองหรือภาระติดพันนั้นไว้ และแจ้งการยึดให้ผู้รับจำนองหรือผู้ถือประโยชน์ในภาระติดพันนั้นทราบ พร้อมทั้งให้ส่งเอกสารการจำนองหรือการจดทะเบียนภาระติดพันต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี และแจ้งด้วยว่าจะให้ขายโดยปลอดจำนองหรือโดยการจำนองติดไป หากไม่แจ้งภายในกำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดโดยการจำนองติดไป

ข้อ ๖๕ การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างและอสังหาริมทรัพย์ย่อมครอบไปถึงดอกผลแห่งทรัพย์สินนั้นด้วย

กรณี que เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ประสงค์ให้ยึดดอกผล หรือมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการไปตามนั้น

ข้อ ๖๖ ถ้าทรัพย์สินที่ยึดมีดอกผลธรรมดาที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องเป็นผู้เก็บเกี่ยวหรือบุคคลอื่นเป็นผู้เก็บเกี่ยวในนามของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขอเก็บเกี่ยวเอง หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบในขณะทำการยึด แล้วจึงให้ทำการเก็บเกี่ยวดอกผลนั้นเมื่อถึงกำหนด

ข้อ ๖๗ การยึดอสังหาริมทรัพย์ ถ้าผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดี ประสงค์จะยึดดอกผลดินนัยด้วย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดและสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ส่งดอกผลดินนัยนั้นต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนด

ถ้าดอกผลดินนัยนั้นเป็นสิทธิเรียกร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอายัดตามวิธีการ ที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ข้อ ๖๘ การยึดเรือน โรง ห้องชุด หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี จัดการยึดโดยบรรยายให้เห็นสภาพของสิ่งนั้น ๆ เช่น ขนาดกว้าง ยาว สูงเท่าใด เก้าหรือใหม่เพียงใด เป็นต้น

ข้อ ๖๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งตามวิธีที่เห็นสมควรว่า ได้มีการยึดทรัพย์แล้ว เช่น

(๑) การยึดเรือ แพ สัตว์พาหนะ หรืออสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ปิดหรือประทับตราบนสิ่งของที่ยึด และปิดประกาศแจ้งรายการทรัพย์ที่ยึดไว้ ณ สถานที่ที่จะทำการยึด

(๒) การยึดอสังหาริมทรัพย์ ให้ปิดป้ายหรือทำสัญลักษณ์ไว้ที่ทรัพย์นั้นว่า ได้มีการยึดทรัพย์ นั้นแล้ว

(๓) การยึดสัตว์ สัตว์พาหนะหรือปศุสัตว์ จะใช้สีทาที่ขาหรือที่ตัว หรือจะใช้แผ่นเลขหมาย ผูกคอ หรือจะต้อนเข้าคอกแล้วผูกเชือกประทับตราครั้งที่ประตูคอกก็ได้ หรือแสดงเครื่องหมายว่า ได้มีการยึดไว้แล้วตามแต่จะเห็นสมควร แต่อย่าให้เป็นอุปสรรคต่อการเลี้ยงหรือรักษาสัตว์

ข้อ ๗๐ ในการยึดทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำบันทึกรายงานการดำเนินการ โดยสังเขป หากมีพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่สมควรบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็ให้บันทึกไว้ แล้วอ่าน บันทึกนั้นให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีและผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องที่อยู่ ณ สถานที่ที่จะทำการยึด ฟังแล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย ถ้าผู้ใดไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกว่าอ่านให้ฟังแล้ว แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อ

ข้อ ๗๑ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรายการทรัพย์ที่ยึดตามแบบพิมพ์ที่กำหนด โดยแสดงรายละเอียด เช่น ชื่อ ประเภท ขนาด น้ำหนัก สภาพ และจำนวนตามลำดับหมายเลข พร้อมประเมินราคาทรัพย์นั้น แล้วให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีลงลายมือชื่อ รับรองบัญชีนั้น ถ้าผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีไม่เห็นชอบตามราคาดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกไว้

ข้อ ๗๒ การจัดทำบัญชีทรัพย์ ถ้าเป็นทรัพย์หลายสิ่งราคาเล็กน้อย จะมีตรวม บรรจุหีบห่อ หรือกองรวมกันแล้วจดเป็นหมายเลขเดียวกันก็ได้

หากทรัพย์ที่ยึดเป็นชุด จะทำบัญชีรวมกันหรือแยกเป็นชุดก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร

ข้อ ๗๓ การยึดที่ดิน ห้องชุด หรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี แจ้งการยึดนั้นให้เจ้าพนักงานที่ดิน หรือนายทะเบียนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณีทราบ

กรณียึดห้องชุด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งการยึดให้นิติบุคคลอาคารชุดทราบ เพื่อนำส่งรายการหนี้ค่าใช้จ่ายส่วนกลาง (ถ้ามี) ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้ง

กรณียึดที่ดินจัดสรร ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งการยึดให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรทราบ (ถ้ามี) เพื่อนำส่งรายการหนี้ค่าบำรุงรักษาและการจัดการสาธารณูปโภคพร้อมค่าปรับตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน (ถ้ามี) ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้ง

ข้อ ๗๔ เมื่อได้ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการยึด และราคาประเมินทรัพย์สินนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ หากทรัพย์สินที่ยึดมีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม ให้แจ้งการยึดให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์รวมทราบด้วย

ข้อ ๗๕ การยึดเรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวาง ตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพหรือสัตว์พาหนะ ให้แจ้งการยึดไปยังกรมเจ้าท่า หรือนายทะเบียนที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

กรณียึดทรัพย์สินอื่นที่มีทะเบียน หรือทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น รถยนต์ เครื่องจักร ให้แจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๗๖ การยึดสิ่งปลูกสร้างซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินของผู้อื่น ให้ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดี ไปดำเนินการบังคับคดีแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้นว่าเป็นที่ดินประเภทใด พร้อมชื่อและที่อยู่ ของเจ้าของที่ดินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อแจ้งการยึดให้เจ้าของที่ดินทราบ

ข้อ ๗๗ การยึดอสังหาริมทรัพย์ ผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีอาจขอให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด ณ ที่ทำการของเจ้าพนักงานบังคับคดี ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้นำ เจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการบังคับคดีนำส่งเอกสารประกอบการยึดทรัพย์สินตามข้อ ๕๔ และรับรองความถูกต้องของอสังหาริมทรัพย์ที่จะยึดตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

ข้อ ๗๘ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบหลักฐานตามข้อ ๗๗ ว่าเอกสารครบถ้วน เพียงพอที่จะดำเนินการยึด ณ ที่ทำการและประเมินราคาได้หรือไม่ แล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณา เมื่อผู้อำนวยการมีคำสั่งให้ยึดได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดโดยดำเนินการตามข้อ ๗๑ ข้อ ๗๓ และข้อ ๗๔

ข้อ ๗๙ เมื่อดำเนินการยึด ณ ที่ทำการแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือผู้ที่เจ้าพนักงาน บังคับคดีมอบหมายไปปิดประกาศยึดทรัพย์สิน ณ สถานที่ที่ทรัพย์สินที่ถูกยึดตั้งอยู่ พร้อมรายงานการปิด ประกาศดังกล่าว

ข้อ ๘๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานการยึดทรัพย์สินต่อศาลเป็นคราว ๆ

กรณีทรัพย์สินที่ยึดมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการขายได้ทันที โดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วรายงานให้ศาลทราบ

๒. วิธีการประเมินราคาทรัพย์สิน

ข้อ ๘๑ การประเมินราคาที่ดิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาตามหลักเกณฑ์เหล่านี้ประกอบกัน คือ

(๑) ราคาซื้อขายกันในท้องตลาด

(๒) ราคาซื้อขายหรือจ้างหรือขายฝากครั้งสุดท้ายของที่ดินแปลงนั้น และที่ดินบริเวณใกล้เคียง

(๓) ราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

(๔) ราคาที่ดินบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีเคยขายทอดตลาดไปแล้ว

(๕) สภาพแห่งที่ดิน เช่น ที่อยู่อาศัย ที่โรงงาน ที่ให้บริการหรือค้าขาย ที่สวน ที่นา ที่ไร่ และให้พิจารณาด้วยว่าที่ดินนั้นอยู่ในทำเลค้าขาย ที่ชุมนุมชน อยู่ติดถนนหรือแม่น้ำลำคลองหรือไม่ รถยนต์เข้าถึงหรือไม่ หากเป็นที่ให้เช่ามีผลประโยชน์หรือรายได้มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

ข้อ ๘๒ การประเมินราคาอาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของเจ้าพนักงานบังคับคดี อาจพิจารณาจากบัญชีราคาประเมินสิ่งปลูกสร้างของคณะกรรมการประจำจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ

เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจนำตารางกำหนดอัตราร้อยละของค่าเสื่อมโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างตามระเบียบของคณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมมาใช้ประกอบการคิดค่าเสื่อมราคาของอาคาร โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่ยึดด้วยก็ได้

ข้อ ๘๓ ในกรณีทรัพย์สินที่ทำการประเมินราคาบริเวณใดไม่มีการซื้อขาย ให้พิจารณากำหนดราคาประเมินโดยพิจารณาจากทรัพย์สินใกล้เคียง ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันในปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

(๑) สภาพการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน

(๒) การคมนาคม สาธารณูปโภค

(๓) ข้อจำกัดทางกฎหมาย เช่น การผังเมือง หรือที่ดินที่อยู่ในเขตเวนคืน

(๔) แนวโน้มของการพัฒนาในอนาคต

(๕) ข้อมูลการตกลงจะซื้อจะขาย

(๖) ค่าเช่าหรือรายได้ที่ได้รับจากทรัพย์สิน

ข้อ ๘๔ การประเมินราคาทรัพย์สิน หากมีความจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบและประเมินราคาทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณา เมื่อผู้อำนวยการมีคำสั่งให้ดำเนินการได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามคำสั่งต่อไป

ข้อ ๘๕ หากผู้อำนวยการเห็นว่า ราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีประเมินไม่เหมาะสม หรือผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีร้องขอโดยมีเหตุอันสมควร ผู้อำนวยการมีอำนาจแก้ไขราคาประเมินได้เอง หรือมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทำการประเมินราคาใหม่ หรืออาจขอให้หน่วยงาน

ที่มีหน้าที่ในการประเมินราคาทรัพย์สิน เช่น กรมธนารักษ์ กรมที่ดิน หรือผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาทรัพย์สินประเภทนั้น ๆ เป็นต้น ช่วยประเมินราคาให้

กรณีประเมินราคาตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี ให้ผู้ร้องขอเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย (ถ้ามี)

เมื่อได้มีการแก้ไขราคาประเมินแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งราคาประเมินที่ได้แก้ไขใหม่ให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบโดยระบุในหมายแจ้งด้วยว่า หากไม่เห็นชอบด้วยกับราคาประเมินดังกล่าว ให้โต้แย้งคัดค้านภายในกำหนดสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับแจ้ง มิเช่นนั้น จะถือว่าผู้รับแจ้งเห็นชอบด้วยกับราคาประเมิน และเจ้าพนักงานบังคับคดีจะถือราคาประเมินดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมยึดแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย

ข้อ ๘๖ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินซึ่งมีราคาตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป หรือหากราคาไม่ถึงห้าล้านบาท แต่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรก่อนนำออกขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทำการประเมินราคาอีกครั้งหนึ่ง

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ราคาประเมินของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายประกอบดุลพินิจในการขายด้วย

ส่วนที่ ๒

การอายัดสิทธิเรียกร้อง

ข้อ ๘๗ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระเงินหรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สิน หรือที่จะเรียกให้บุคคลภายนอกชำระหนี้อื่นนอกจากการชำระเงินหรือส่งมอบหรือการโอนทรัพย์สินให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

คำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ใช้บังคับได้ไม่ว่าที่ใด

การอายัดอาจกระทำได้ไม่ว่าหนี้ที่เรียกร้องนั้นจะมีข้อโต้แย้ง ข้อจำกัด เงื่อนไข หรือว่าได้กำหนดจำนวนไว้แน่นอนหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๘๘ ให้ผู้ขออายัดสิทธิเรียกร้องทำคำขอเป็นหนังสือโดยมีข้อความหรือรายการดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทของสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอก

(๒) รายการทรัพย์สินหรือจำนวนเงินที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลภายนอกจะต้องส่งมอบหรือโอนหรือชำระให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

(๓) ชื่อและที่อยู่ของบุคคลภายนอกพร้อมสำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนกรณีเป็นนิติบุคคลของนายจ้างหรือบุคคลภายนอกผู้รับคำสั่งอายัด ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกินสามสิบวัน เว้นแต่นิติบุคคลหรือบุคคลภายนอกนั้นเป็นธนาคาร

(๔) ชื่อและที่อยู่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมสำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนราษฎร หรือสำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนกรณีเป็นนิติบุคคล หรือคู่สมรสที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเรียกร้อง ที่อายัด ซึ่งนายทะเบียนรับรองไม่เกินสามสิบวัน

กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนให้ส่งหนังสือมอบอำนาจพร้อมเอกสารประกอบการมอบอำนาจ

ข้อ ๘๙ หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นควรให้อายัด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอายัด โดยทำหนังสือแจ้งคำสั่งอายัดไปยังบุคคลภายนอกภายในวันนั้นหรืออย่างช้าในวันทำการถัดไป โดยมีข้อความระบุห้ามบุคคลภายนอกไม่ให้ปฏิบัติการชำระหนี้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระเงิน หรือส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินหรือชำระหนี้เป็นอย่างอื่นให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาหรือเงื่อนไข ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอายัดโดยทำหนังสือแจ้งคำสั่ง อายัดไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษาโดยมีข้อห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ให้จำหน่ายสิทธิเรียกร้องดังกล่าว

ข้อ ๙๐ กรณีอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีจำนองหรือจำนำเป็นประกัน ซึ่งมีผลรวมตลอดถึงการจำนองหรือการจำนำนั้นด้วย ถ้าทรัพย์สินที่จำนองนั้นมีทะเบียน ให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีแจ้งคำสั่งอายัดไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่เพื่อให้จดทะเบียน

ในกรณีผู้จำนองหรือผู้จำนำมิใช่ลูกหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง เมื่อได้ดำเนินการอายัดแล้วให้แจ้ง ผู้จำนองหรือผู้จำนำเพื่อทราบด้วย

ข้อ ๙๑ กรณีอายัดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้เป็นคราว ๆ เช่น เงินเดือน เงินงวด เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอายัดเช่นเดียวกับข้อ ๘๙ และให้กำหนดเวลาการชำระเงินแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นคราว ๆ ไปจนกว่าจะชำระหนี้ครบถ้วน ตามคำพิพากษา

ข้อ ๙๒ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงบัญชีนัดและติดตามผลว่า บุคคลภายนอก ได้ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ แล้วรายงาน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

ข้อ ๙๓ หากบุคคลภายนอกผู้ได้รับคำสั่งอายัดยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงาน บังคับคดีต่อศาล เมื่อศาลสั่งรับคำร้องดังกล่าวและได้ส่งสำเนาคำร้องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีตามคำสั่งอายัดนั้น และรายงานศาลทราบ

ข้อ ๙๔ หากบุคคลภายนอกผู้ได้รับคำสั่งอายัดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงาน บังคับคดีโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งเตือนการอายัดไปยังบุคคลภายนอก ดังกล่าว โดยให้ระบุด้วยว่า หากไม่ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี อาจจะต้องรับผิดชอบชำระหนี้หนี้หรือชำระค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี

หากบุคคลภายนอกตามวรรคหนึ่งยังคงเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนการอายัด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหมายแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาทราบ พร้อมทั้ง แจ้งให้ทราบด้วยว่า เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลให้บังคับบุคคลภายนอกนั้นปฏิบัติตาม

ชำระหนี้ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่ง หรือชำระค่าสินไหมทดแทนเพื่อการไม่ชำระหนี้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี และให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแจ้งผลการดำเนินการ หรือแจ้งความประสงค์ในการบังคับคดีต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี

หมายแจ้งของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคสองให้ระบุด้วยว่า ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่แจ้งผลการดำเนินการหรือไม่แจ้งความประสงค์ในการบังคับคดีต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในระยะเวลาที่กำหนด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะรายงานต่อศาล เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งถอนการบังคับคดีต่อไป

ข้อ ๙๕ เมื่อบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดได้ชำระเงินตามคำสั่งแล้ว และเจ้าพนักงานบังคับคดีได้แจ้งการอายัดสิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบโดยชอบแล้ว ให้จัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่ายเงิน ต่อไป

กรณีมีการนำส่งเงินจากการอายัดเป็นคราว ๆ ตามข้อ ๙๑ ให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้วไม่น้อยกว่าสามงวดหรือรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นบาท ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่ายเงิน ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๙๖ เมื่อบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดได้ส่งมอบทรัพย์สินตามคำสั่งอายัดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการจัดทำบัญชีรายการทรัพย์สินที่ได้รับจากการอายัดพร้อมประเมินราคาทรัพย์สินนั้น และแจ้งการอายัดและประเมินราคาทรัพย์สินนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ ตามข้อ ๗๑ และข้อ ๗๔ โดยอนุโลม

ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การรักษาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด

๑. ผู้รักษาทรัพย์

ข้อ ๙๗ ทรัพย์สินที่ยึดหรือทรัพย์สินที่ได้จากการอายัดสิทธิเรียกร้องของเจ้าพนักงานบังคับคดีให้นำมาเก็บรักษาไว้ที่สถานที่เก็บทรัพย์ของสำนักงาน แต่ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์สินตามข้อ ๙๘ ให้มอบแก่บุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ดูแลรักษาไว้แทน

การมอบทรัพย์สินให้บุคคลอื่นดูแลรักษานั้น ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายอมรับที่จะดูแลรักษา และเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรให้มอบทรัพย์สินนั้นให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้ดูแลรักษาไว้ในที่อันควร

(๒) มอบให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นซึ่งครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่เป็นผู้ดูแลรักษา โดยความยินยอมของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา โดยผู้ดูแลรักษานั้นชอบที่จะใช้ทรัพย์สินเช่นว่านั้นได้ตามสมควร แต่ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า ผู้ดูแลรักษาจะทำให้ทรัพย์สินนั้นเสียหายหรือเกรงว่า

จะเสียหาย โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นเองหรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินนั้นร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะรักษาทรัพย์สินนั้นหรือตั้งให้ผู้อื่นเป็นผู้รักษาทรัพย์สินนั้นก็ได้

(๓) ถ้าไม่สามารถปฏิบัติตาม (๑) และ (๒) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเข้าสถานที่เก็บทรัพย์สินและจ้างคนดูแลรักษาตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๓ การรักษาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด ๒. การเช่าที่เก็บทรัพย์สินและจ้างผู้รักษาทรัพย์สิน ก็ได้

การกำหนดสถานที่รักษาทรัพย์สิน ประเภทของทรัพย์สิน วิธีการรักษาทรัพย์สิน การตรวจสอบและการดูแลทรัพย์สิน ตลอดจนการรับและคืนทรัพย์สินที่ได้จากการบังคับคดีให้เป็นไปตามประกาศที่เลขาธิการกำหนด

ข้อ ๙๘ ทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ไม่อาจนำมาเก็บรักษาไว้ที่สถานที่เก็บทรัพย์สินของสำนักงาน

(๑) ทรัพย์สินซึ่งมีลักษณะอาจทำให้สกปรก เลอะเทอะ หรือมีกลิ่น ซึ่งอาจรบกวนหรือก่อความรำคาญ

(๒) ทรัพย์สินซึ่งมีน้ำหนักมากหรือที่ไม่สะดวกที่จะเคลื่อนย้ายหรือมีความสูง หรือมีความกว้างหรือเปลืองเนื้อที่ในการเก็บรักษา

(๓) ทรัพย์สินซึ่งโดยสภาพอาจเกิดอันตรายได้ง่าย เช่น สารวัตถุเคมี หรือสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

(๔) ทรัพย์สินซึ่งต้องเก็บรักษาไว้ในสถานที่โดยเฉพาะเพื่อรักษาคุณภาพของตัวทรัพย์สิน

(๕) ทรัพย์สินที่จะต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลานาน เช่น ทรัพย์สินที่ถูกยึดตามคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษา เป็นต้น

(๖) ทรัพย์สินที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมใช้ประโยชน์ไม่ได้ หรือไม่อยู่ในความสนใจของบุคคลที่จะซื้อ เช่น เครื่องจักรที่ใช้การไม่ได้โดยสภาพ หรือเครื่องจักรที่เมื่อขนย้ายแล้วจะทำให้ใช้การไม่ได้ รถยนต์ที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมไม่สามารถขับเคลื่อนได้ โต๊ะ เก้าอี้ ที่มีสภาพชำรุด เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีสภาพใช้การไม่ได้ หรือเครื่องนุ่งห่มหลับนอนที่ผ่านการใช้มาแล้ว เป็นต้น

ข้อ ๙๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานผลการยึดทรัพย์สิน การเก็บรักษาทรัพย์สินที่ยึด ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สินในแต่ละครั้งต่อผู้อำนวยการตามแบบรายงานผลการยึดและแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการยึดทรัพย์สินที่สำนักงานกำหนด

๒. การเช่าที่เก็บทรัพย์สินและจ้างผู้รักษาทรัพย์สิน

ข้อ ๑๐๐ ในกรณีที่มีการเช่าสถานที่เก็บทรัพย์สิน หรือจ้างบุคคลที่สมควรดูแลรักษาทรัพย์สินที่ยึดให้ทำสัญญาเป็นหนังสือโดยมีผู้อำนวยการลงนามเป็นคู่สัญญา และให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการบอกเลิกสัญญาและเบี้ยปรับในการละเลยต่อหน้าที่ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาไว้ในหนังสือสัญญานั้นด้วย

เมื่อขายทรัพย์สินนั้นได้หรือย้ายทรัพย์สินไปเก็บที่อื่นหรือถอนการบังคับคดีทรัพย์สินนั้น ให้ผู้อำนวยการบอกเลิกสัญญาตามข้อกำหนดในวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๐๑ กรณีจ้างผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินที่ได้ยึดหรือทรัพย์สินที่ได้จากการอายัดสิทธิเรียกร้องของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีการตรวจตราอีกชั้นหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินละเลยต่อหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญา ให้ผู้อำนวยการสั่งปรับตามข้อสัญญาทุกครั้งที่ตรวจพบ โดยให้นำเบี้ยปรับเป็นเงินที่รวบรวมได้ในกรณีนั้นด้วย

หากทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งเสียหายหรือสูญหายไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับให้ผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินรับผิดชอบตามสัญญาการรักษาทรัพย์สิน

ในกรณีทรัพย์สินเสียหายหรือสูญหายไปเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานพร้อมเสนอความเห็นต่อเลขาธิการโดยเร็วเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ส่วนที่ ๔

การขายทรัพย์สินที่ยึดหรือสิทธิเรียกร้องจากการอายัด
หรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการส่งมอบตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัด

๑. การประกาศขายทอดตลาด

ข้อ ๑๐๒ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องหรือได้รับทรัพย์สินจากการส่งมอบตามสิทธิเรียกร้องที่ถูกอายัด ให้รายงานต่อผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการจะมีคำสั่งอนุญาตให้ขายทอดตลาดได้ต่อเมื่อพ้นระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันยึด อายัด หรือส่งมอบทรัพย์สินแล้ว และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำประกาศขายทอดตลาดต่อไป

ข้อ ๑๐๓ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำประกาศขายทอดตลาดโดยมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อศาลและหมายเลขคดีแดง
- (๒) ชื่อคู่กรณี
- (๓) วันและเวลาในการขายทอดตลาด
- (๔) สถานที่ขายทอดตลาด
- (๕) รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะขายและภาระติดพัน
- (๖) แผนที่แสดงบริเวณที่ตั้งทรัพย์สิน
- (๗) ราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาด
- (๘) ข้อสัญญาและเงื่อนไขที่กำหนดเกี่ยวกับการขายทอดตลาด
- (๙) ราคาประเมินของเจ้าพนักงานบังคับคดี
- (๑๐) ราคาประเมินของเจ้าหน้าที่ที่ผู้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประเมินราคาทรัพย์สินของสำนักงาน (ถ้ามี)

(๑๑) ราคาประเมินของผู้เชี่ยวชาญการประเมินราคา (ถ้ามี)

ประกาศขายทอดตลาดอาจทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๐๔ ในประกาศขายทอดตลาด หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรกำหนดรายการเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐๓ เพื่อประโยชน์ในการขายทอดตลาด ก็ให้ดำเนินการได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการ

ข้อ ๑๐๕ การประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องที่มีราคาประเมินหรือมูลค่าตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป หรือเป็นที่สนใจของประชาชน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานเลขาธิการทราบ

ข้อ ๑๐๖ การกำหนดวันขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละครั้ง ให้กำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสี่คราว โดยกำหนดวันขายคราวแรกไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน แต่ไม่เกินสองเดือนนับแต่วันที่ลงประกาศขาย และคราวต่อ ๆ ไปไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันกำหนดขายคราวก่อน

ข้อ ๑๐๗ การประกาศขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งประกาศขายทอดตลาดให้ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดทราบก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๒) ปิดประกาศขายทอดตลาดก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าห้าวัน ณ สถานที่ขายทอดตลาด สถานที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ และศาลที่มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินนั้น

(๓) เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจโฆษณาประกาศขายทอดตลาดในหนังสือพิมพ์รายวันหรือเว็บไซต์ที่แพร่หลายและรู้จักกันโดยทั่วไปก่อนวันขายทอดตลาดไม่น้อยกว่าห้าวันด้วยก็ได้

ข้อ ๑๐๘ ก่อนถึงกำหนดวันขายทอดตลาดคราวแรกไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบผลการส่งประกาศขายทอดตลาดให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาดทราบ และรายงานผู้อำนวยการเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป

๒. การเสนอราคา

ข้อ ๑๐๙ ผู้เข้าเสนอราคาต้องแสดงความจำนงเข้าเสนอราคาตามแบบที่สำนักงานกำหนด โดยยื่นหลักฐานต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีในวันขายทอดตลาด ดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาหนังสือเดินทาง หรือเอกสารหรือหลักฐานอื่นใด ที่มีกฎหมายรับรองซึ่งต้องมีรูปถ่ายและสามารถแสดงตนได้

(๒) สำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคลที่นายทะเบียนรับรองไม่เกินสามสิบวันและเอกสารตาม (๑) ของผู้แทนนิติบุคคลในกรณีที่เป็นนิติบุคคล

(๓) หนังสือมอบอำนาจในกรณีที่เข้าเสนอราคาแทนบุคคลอื่น

ข้อ ๑๑๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดในประกาศขายทอดตลาดให้ผู้เข้าเสนอราคา วางหลักประกันก่อนเข้าเสนอราคา โดยพิจารณาจากราคาประเมินทรัพย์สิน ดังนี้

(๑) ราคาประเมินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกันร้อยละ ๕ ของราคาประเมิน

(๒) ราคาประเมินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๑๐,๐๐๐ บาท

(๓) ราคาประเมินเกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๒๕,๐๐๐ บาท

(๔) ราคาประเมินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๕๐,๐๐๐ บาท

(๕) ราคาประเมินเกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๑๕๐,๐๐๐ บาท

(๖) ราคาประเมินเกิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๒๕๐,๐๐๐ บาท

(๗) ราคาประเมินเกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๘) ราคาประเมินเกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๙) ราคาประเมินเกิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๐) ราคาประเมินเกิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๑) ราคาประเมินเกิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท วางหลักประกัน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๑๒) ราคาประเมินเกิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผู้อำนวยการหรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นผู้พิจารณา

กรณีการขายทอดตลาดโดยการจำนองติดไป ให้ผู้เสนอราคาวางหลักประกันก่อนเข้าเสนอราคา โดยพิจารณาจากราคาเริ่มต้นสำหรับการขายทอดตลาดตามข้อ ๑๒๒ และให้ถือเป็นราคาประเมินตามวรรคหนึ่ง

การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ที่มีราคาประเมินตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ให้วางหลักประกันตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๑ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศขายทอดตลาดใหม่เนื่องจากผู้เสนอราคาสูงสุดไม่ชำระราคาส่วนที่เหลือ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดให้ผู้เข้าเสนอราคาวางหลักประกันก่อนเข้าเสนอราคาเป็นสองเท่าของจำนวนเงินหลักประกันตามข้อ ๑๑๐

ในกรณีที่ผู้เสนอราคาสูงสุดไม่ชำระราคาส่วนที่เหลือมาแล้วสามครั้ง ในการประกาศขายทอดตลาดครั้งต่อไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดให้ผู้เข้าเสนอราคาวางหลักประกันก่อนเข้าเสนอราคาเป็น

สี่เท่าของจำนวนเงินหลักประกันตามข้อ ๑๑๐ หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรกำหนดหลักประกันสูงกว่าสี่เท่า ให้รายงานเสนอผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณากำหนดหลักประกันการเข้าเสนอราคา

ความตามวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับในกรณีที่ผู้เข้าเสนอราคาเป็นผู้มีสิทธิขอหักส่วนได้ใช้แทน หรือคู่สมรสที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนแล้ว

ข้อ ๑๑๒ การวางเงินหลักประกันตามข้อ ๑๑๐ หรือข้อ ๑๑๑ ให้วางเป็นเงินสดหรือเช็ค ซึ่งธนาคารรับรองหรือวิธีการผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๑๓ หลักประกันตามข้อ ๑๑๒ กรณีที่ขายไม่ได้ให้คืนแก่ผู้เสนอราคาเมื่อสิ้นสุดการขายทอดตลาด แต่ถ้ามีการเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด ให้ถือเอาหลักประกันของผู้นั้นเป็นมัดจำตามสัญญาและเป็นการชำระราคาบางส่วน

ข้อ ๑๑๔ ในกรณีที่ผู้เข้าเสนอราคาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๐๙ หรือข้อ ๑๑๐ ข้อ ๑๑๑ และข้อ ๑๑๒ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งไม่อนุญาตให้ผู้นั้นเสนอราคาในการขายทอดตลาดนั้น

๓. การขายทอดตลาด

ข้อ ๑๑๕ ก่อนเริ่มต้นขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงให้เห็นหรือเครื่องหมายการขายทอดตลาดของสำนักงานศาลปกครอง และอ่านประกาศโฆษณาการขายทอดตลาด ณ สถานที่ขายทรัพย์สิน โดยเปิดเผย

ข้อ ๑๑๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีควบคุมการขายทอดตลาดให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและเที่ยงธรรม และป้องกันมิให้มีการสมยอมในการเสนอราคาหรือกระทำการใดที่ทำให้เสียความยุติธรรมในการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี

หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า ผู้เข้าเสนอราคาหรือบุคคลที่อยู่ในสถานที่ขายทอดตลาดรายใด มีพฤติการณ์ที่อาจทำให้การขายทอดตลาดไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง หรือรบกวนการขายทอดตลาด หรือการดำเนินการของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวออกไปจากสถานที่ขายทอดตลาดหรือปฏิเสธการเสนอราคาของบุคคลนั้นก็ได้

ข้อ ๑๑๗ ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นตู้นิรภัย หีบ หรือกำปั่นเก็บทรัพย์สิน และปรากฏว่ายังเปิดไม่ได้ ให้จัดการเปิดเสียก่อน จึงจะขายได้

ข้อ ๑๑๘ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินเรียงตามลำดับที่กำหนดไว้ เว้นแต่มีเหตุอันสมควรที่ไม่อาจก้าวล่วงได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจเปลี่ยนลำดับการขายทอดตลาดโดยบันทึกเหตุผลไว้ตามสมควร และให้ผู้มีส่วนได้เสียลงลายมือชื่อยินยอมและรับทราบด้วย

ในการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ผู้เข้าเสนอราคาทราบถึงวาระการขายทอดตลาด และรายละเอียดของทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาด ตำแหน่งที่ตั้งหรือที่อยู่ และภาวะติดพันของทรัพย์สินนั้น รวมถึงชื่อศาล หมายเลขคดีแดง ชื่อคู่กรณี และผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินที่ขายทอดตลาด

และกำหนดให้ผู้เข้าเสนอราคาเสนอราคาด้วยวาจา หรือด้วยการยกป้ายเสนอราคา หรือโดยวิธีอื่น
ที่เลขาธิการประกาศกำหนด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๑๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีใช้ราคาเริ่มต้นเป็นราคาที่สมควรขายทอดตลาดแต่ละครั้ง

ข้อ ๑๒๐ ในการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นในการขายทอดตลาด
ดังนี้

(๑) ในกรณีที่มีราคาประเมินตามข้อ ๘๔ หรือข้อ ๘๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณา
จากราคาดังกล่าว

(๒) ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) แต่มีราคาของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ให้เจ้าพนักงาน
บังคับคดีพิจารณาจากราคาดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) และ (๒) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาจากราคาประเมิน
ของเจ้าพนักงานบังคับคดี

ข้อ ๑๒๑ การขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์โดยปลดการจำนอง หรือปลดภาระผูกพัน
ในทางจำนอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นสำหรับการขายทอดตลาดแต่ละครั้ง ดังนี้

(๑) ในการขายทอดตลาดครั้งที่หนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นตามราคา
ประเมินในข้อ ๑๒๐ โดยปิดตัวเลขที่เป็นเศษขึ้นเป็นเรื่อนหมื่น

(๒) ในการขายทอดตลาดครั้งที่สอง หากการขายทอดตลาดครั้งที่หนึ่ง เจ้าพนักงานบังคับคดี
ได้งดการขายทอดตลาดไว้เนื่องจากไม่มีผู้เข้าสู้ราคา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้น
เป็นจำนวนร้อยละเก้าสิบของราคาประเมินในข้อ ๑๒๐ โดยปิดตัวเลขที่เป็นเศษขึ้นเป็นเรื่อนหมื่น

(๓) ในการขายทอดตลาดครั้งที่สาม หากการขายทอดตลาดครั้งที่สอง เจ้าพนักงานบังคับคดี
ได้งดการขายทอดตลาดไว้เนื่องจากไม่มีผู้เข้าสู้ราคา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้น
เป็นจำนวนร้อยละแปดสิบของราคาประเมินในข้อ ๑๒๐ โดยปิดตัวเลขที่เป็นเศษขึ้นเป็นเรื่อนหมื่น

(๔) ในการขายทอดตลาดครั้งที่สี่เป็นต้นไป หากการขายทอดตลาดครั้งที่สาม เจ้าพนักงาน
บังคับคดีได้งดการขายทอดตลาดไว้เนื่องจากไม่มีผู้เข้าสู้ราคา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคา
เริ่มต้นเป็นจำนวนร้อยละเจ็ดสิบของราคาประเมินในข้อ ๑๒๐ โดยปิดตัวเลขที่เป็นเศษขึ้นเป็นเรื่อนหมื่น

ข้อ ๑๒๒ การขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์โดยการจำนองติดไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดี
คำนวณร้อยละตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๒๑ โดยไม่ต้องปิดเศษขึ้นเป็นเรื่อนหมื่น หักด้วยยอดหนี้
จำนองที่เป็นปัจจุบันตามที่ผู้รับจำนองแจ้งมา คงเหลือเท่าใดให้ปิดเศษขึ้นเป็นเรื่อนหมื่น

หากยอดหนี้จำนองดังกล่าวเกินกว่าราคาที่ได้คำนวณไว้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคา
เริ่มต้นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายและค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี รวมถึง
ความเหมาะสมประการอื่นประกอบด้วย

ข้อ ๑๒๓ ในกรณีที่ราคาประเมินตามข้อ ๑๒๐ ต่ำกว่าหนึ่งแสนบาท เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดี
คำนวณราคาตามแต่กรณีแล้ว ให้ปิดตัวเลขที่เป็นเศษขึ้นเป็นเรื่อนพัน

ข้อ ๑๒๔ การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นสำหรับการขายทอดตลาดแต่ละครั้งตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงสภาพของทรัพย์สินในปัจจุบัน ราคาซื้อขายในท้องตลาด รวมถึงความเหมาะสมประการอื่น ๆ ประกอบด้วย

กรณีขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์โดยการจำนองติดไป ให้นำความในข้อ ๑๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กรณีที่สังหาริมทรัพย์มีราคาประเมินตามข้อ ๑๒๐ ตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป ให้ผู้อำนวยการพิจารณาเห็นชอบกับราคาเริ่มต้นก่อนทำการขายทอดตลาดแต่ละครั้ง

ข้อ ๑๒๕ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องดำเนินการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ใหม่หลังจากที่ได้เคาะไม้ขายทอดตลาดไปแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นสำหรับการขายทอดตลาด ดังนี้

(๑) ในการขายทอดตลาดครั้งที่หนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นโดยใช้ราคาที่เคาะไม้ขายทอดตลาดครั้งก่อน

(๒) ในการขายทอดตลาดครั้งที่สอง หากการขายทอดตลาดครั้งที่หนึ่ง ด้งดการขายทอดตลาดไว้เนื่องจากไม่มีผู้เข้าสู้ราคา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกลับไปใช้ราคาเริ่มต้นเดียวกันกับราคาในครั้งที่ได้เคาะไม้ในการขายทอดตลาดครั้งก่อน โดยกำหนดราคาเริ่มต้นเป็นร้อยละเช่นเดียวกับในครั้งที่มีการเคาะไม้

(๓) ในการขายทอดตลาดในครั้งต่อไป ให้กำหนดราคาเริ่มต้นตามความในข้อ ๑๒๑ (๑) ถึง (๔) แล้วแต่กรณี มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ทั้งนี้ การกำหนดราคาเริ่มต้นตาม (๑) และ (๒) ต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละเจ็ดสิบของราคาประเมินในข้อ ๑๒๐ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินที่ใช้ในการกำหนดราคาเริ่มต้นตามข้อ ๑๒๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาเริ่มต้นตามข้อ ๑๒๑

ความในข้อนี ให้ใช้บังคับกับการขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์โดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๖ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดโดยกำหนดราคาเริ่มต้นสำหรับการขายทอดตลาดตามข้อ ๑๒๐ ถึงข้อ ๑๒๔ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๒๗ ในการขายทอดตลาด เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจกำหนดอัตราการเพิ่มจำนวนเงินของการเสนอราคาแต่ละครั้งด้วยก็ได้

อัตราการเพิ่มจำนวนเงินตามวรรคหนึ่งควรกำหนดเป็นจำนวนเต็ม เช่น เรือนสิบ เรือนร้อย เรือนพัน เรือนหมื่น เรือนแสน เรือนล้าน เป็นต้น

ข้อ ๑๒๘ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้เสนอราคาตามด้วยคำว่า “หนึ่ง” สามหรือสี่ครั้ง ถ้าไม่มีผู้เสนอราคาสูงขึ้น ให้ร้องขานจำนวนเงินดังกล่าวตามด้วยคำว่า “สอง” สามหรือสี่ครั้ง เมื่อไม่มีผู้เสนอราคาสูงกวานั้น หากเห็นว่าเป็นราคาที่สมควรขายก็ให้ร้องขาน

จำนวนเงินนั้น ตามด้วยคำว่า “สาม” พร้อมกับเคาะไม้ แต่ถ้าก่อนเคาะไม้ มีผู้เสนอราคาสูงขึ้นไปอีก ให้ร้องขานราคานั้นตั้งต้นใหม่ตามลำดับดังกล่าว

ข้อ ๑๒๙ ถ้าผู้เสนอราคาขอถอนการเสนอราคาของตนก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดจะเคาะไม้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดร้องขายให้ผู้เสนอราคาคนอื่น

ข้อ ๑๓๐ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีสังหาริมทรัพย์ เมื่อผู้เสนอราคาสูงสุดชำระราคาครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งมอบทรัพย์ที่ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด

(๒) กรณีสังหาริมทรัพย์ที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้เสนอราคาสูงสุดทำสัญญาซื้อขายตามแบบพิมพ์ของสำนักงาน และเมื่อชำระราคาครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนเพื่อดำเนินการจดทะเบียนโอนทรัพย์นั้นให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด

(๓) กรณีสังหาริมทรัพย์ ให้ผู้เสนอราคาสูงสุดทำสัญญาซื้อขายตามแบบพิมพ์ของสำนักงาน และเมื่อชำระราคาครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนเพื่อดำเนินการจดทะเบียนโอนทรัพย์นั้นให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง (๑) หากทรัพย์ที่ขายมีราคาสูงมากหรือมีเหตุผลพิเศษประการอื่น เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจอนุญาตให้เลื่อนการชำระราคาส่วนที่เหลือได้แต่ไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันขายทอดตลาดก็ได้ และกรณีตามวรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจอนุญาตให้เลื่อนการชำระราคาส่วนที่เหลือได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เลขาธิการกำหนดแต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันที่ต้องชำระราคาส่วนที่เหลือ

ข้อ ๑๓๑ ผู้ซื้อสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อได้ คือ

(๑) ผู้ที่มีชื่อในหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์รวมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษาในคดีนั้น

(๒) เจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนือสังหาริมทรัพย์ที่ขายทอดตลาดตามคำชี้ขาดของศาล

ข้อ ๑๓๒ ในการขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ที่มีได้นำมาเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่เก็บทรัพย์ของสำนักงาน หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานำทรัพย์ที่จะขายมาส่งมอบหรือไม่นำมาเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการขายตามที่ระบุไว้ในประกาศขายทอดตลาดโดยไม่มีเหตุอันควร เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจรายงานศาลขอให้มีการสั่งถอนการบังคับคดีด้วยเหตุที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดก็ได้

ข้อ ๑๓๓ ในกรณีที่ผู้เสนอราคาสูงสุดไม่ชำระราคาส่วนที่เหลือตามข้อ ๑๓๐ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้รับหลักประกันและให้นำทรัพย์นั้นออกขายทอดตลาดใหม่

ในการขายทอดตลาดครั้งใหม่ หากราคาสูงสุดมีจำนวนต่ำกว่าราคาสูงสุดที่ผู้เสนอราคาสูงสุดเดิมเสนอไว้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ผู้เสนอราคาสูงสุดเดิมชำระราคาส่วนต่างที่ขาดและค่าใช้จ่าย

ที่เกิดจากการขายทอดตลาดครั้งใหม่ภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด หากไม่ชำระให้แจ้งผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๓๔ ในกรณีที่มีผู้ร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาดต่อศาล หากผู้ซื้อทรัพย์สินได้ยังไม่ประสงค์จะรับโอนกรรมสิทธิ์และผู้อำนวยความสะดวกเห็นสมควรอาจมีคำสั่งให้เลื่อนการชำระราคาออกไปจนกว่าศาลจะมีคำสั่งเรื่องร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด หากเงินมัดจำที่วางไว้ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ของราคาซื้อขาย ให้กำหนดให้ผู้ซื้อทรัพย์สินได้วางเงินมัดจำเพิ่มให้ครบร้อยละ ๕ ของราคาซื้อขาย

ในกรณีที่ผู้ซื้อทรัพย์สินได้ชำระราคาครบถ้วนแล้ว และผู้ซื้อทรัพย์สินได้ประสงค์จะรับเงินคืนก็ให้พิจารณาคืนให้ แต่ให้คงเหลือเงินไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕ ของราคาซื้อขายหรือไม่ต่ำกว่าเงินมัดจำที่วางไว้ แล้วแต่จำนวนใดสูงกว่ากัน โดยให้นำเงินดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเงินมัดจำ

เมื่อศาลมีคำสั่งถึงที่สุดให้ยกคำร้องขอเพิกถอนการขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งผู้ซื้อทรัพย์สินได้ให้ชำระราคาส่วนที่เหลือภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ข้อ ๑๓๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดรายงานเหตุการณ์อันเกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ในสำนวนทุกคราว ให้ปรากฏวัน เดือน ปีที่ขาย จำนวนบุคคลมาฟังการขายและผู้เสนอราคา ตลอดจนจำนวนเงินที่เสนอราคากันเป็นลำดับด้วย

การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรายการขายทรัพย์สินโดยแสดงรายละเอียดของทรัพย์สินที่ขาย ราคาที่ขายและผู้ซื้อตามลำดับ

ส่วนที่ ๕ การทำบัญชีส่วนเฉลี่ย

ข้อ ๑๓๖ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินจากการบังคับคดีไว้แล้ว และพ้นระยะเวลาขอเฉลี่ยทรัพย์สินและไม่มีเหตุขัดข้องในการจัดทำบัญชีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำบัญชีส่วนเฉลี่ยและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้ต่อไป

ส่วนที่ ๖ การบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาระทำการหรืองดเว้นกระทำการ

ข้อ ๑๓๗ กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่มีใช้หน่วยงานทางปกครองกระทำการหรืองดเว้นกระทำการที่มีใช้คำบังคับให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่งหรือคำบังคับให้ขับไล่หรือรื้อถอนทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ เมื่อศาลกำหนดวิธีการบังคับคดีและมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอย่างไรก็ดี ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการไปตามคำสั่งศาลและรายงานผลการดำเนินการให้ศาลทราบ

หมวด ๓

การบังคับกรณีคำบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อ ๑๓๘ กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำบังคับให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษากระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย เมื่อศาลมีหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีโดยนำวิธีการที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

การบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีหรือไม่ชำระค่าปรับ

ข้อ ๑๓๙ กรณีมีผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีต่อศาล ให้สำนักงานศาลเสนอความเห็นและรายงานศาลขอให้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้นั้น

กรณีมีผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้สำนักงานรายงานศาลขอให้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้นั้น

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้สำนักงานศาลปกครองมีฐานะเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและดำเนินการให้มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ที่ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว

ข้อ ๑๔๐ ให้สำนักงานศาลปกครองตรวจสอบหาทรัพย์สินของผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมจากที่อยู่ตามทะเบียนบ้านและตามหลักฐานทางทะเบียน หากพบว่ามีทรัพย์สินที่สามารถยึดหรืออายัดมาชำระค่าฤชาธรรมเนียมได้ ให้สำนักงานศาลปกครองยื่นคำแถลงพร้อมรายละเอียดของทรัพย์สินดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินนั้น หากไม่สามารถตรวจพบทรัพย์สินของผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมผู้หนึ่ง ให้สำนักงานศาลปกครองรายงานต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อพิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๔๑ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมแล้ว ไม่พอชำระค่าฤชาธรรมเนียมและไม่มีทรัพย์สินอื่นที่จะยึดหรืออายัดได้หรือมีเหตุอื่นที่ไม่สามารถบังคับคดีได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาหรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนด

ข้อ ๑๔๒ กรณีมีผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีต่อบุคคลอื่นที่มิใช่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ผู้มีสิทธิได้รับค่าฤชาธรรมเนียมนั้นมีหน้าที่ขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียม

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีและผู้มีสิทธิได้รับค่าฤชาธรรมเนียมนั้นขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีโดยนำวิธีการที่กำหนดไว้ในลักษณะ ๓ หมวด ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๔๓ การบังคับคดีตามข้อ ๑๓๙ และข้อ ๑๔๒ ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีทั้งปวง แต่หากยังมีเงินที่ได้จากการบังคับคดีคงเหลือภายหลังชำระให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับให้หักค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นดังกล่าวไว้จากเงินนั้นตามระเบียบ ข้อ ๑๗๕ วรรคเจ็ด

ข้อ ๑๔๔ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชำระค่าปรับตามข้อ ๕ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ให้สำนักงานศาลเสนอความเห็นและรายงานศาลขอให้ออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานศาลปกครองซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไปดำเนินการให้มีการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ชำระค่าปรับดังกล่าว เช่นเดียวกับข้อ ๑๔๐ และข้อ ๑๔๑

ลักษณะ ๔

การบังคับคดีตามคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ
เพื่อบรรเทาทุกข์เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี

หมวด ๑

วิธีการบังคับคดีกรณีศาลมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง

ข้อ ๑๔๕ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง ให้สำนักงานศาลแจ้งคำสั่งนั้นให้คู่กรณีและผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งดังกล่าวทราบภายในวันนั้นหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ให้สำนักงานศาลเสนอศาลลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาล แล้วส่งไปยังสำนักงานเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และรายงานศาลทราบ

ข้อ ๑๔๖ เมื่อสำนักงานได้รับหมายแจ้งคำสั่งศาลตามข้อ ๑๔๕ แล้ว ให้สำนักงานมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงทะเบียนรับลงสารบังคับคดี และตั้งสำนวนเสนอผู้อำนวยการเพื่อตรวจพิจารณาและส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานเจ้าหน้าที่คนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล และรายงานผลต่อศาล

หมวด ๒

วิธีการบังคับคดีกรณีศาลมีคำสั่งบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา

ส่วนที่ ๑
การยึดหรืออายัดชั่วคราว

ข้อ ๑๔๗ กรณีศาลมีหมายอายัดชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาไปยังลูกหนี้ของผู้ถูกฟ้องคดี และสำนักงานศาลได้แจ้งให้สำนักงานทราบแล้ว ให้สำนักงานติดตามผลและรายงานศาลทราบ

ข้อ ๑๔๘ กรณีศาลมีหมายยึดทรัพย์สินหรืออายัดชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาโดยตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เป็นผู้ดำเนินการ ให้สำนักงานศาลส่งหมายยึดทรัพย์สินหรืออายัดชั่วคราวไปให้สำนักงานเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องของผู้ถูกฟ้องคดีไว้ชั่วคราวตามคำสั่งศาล ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๑ การยึดทรัพย์สิน ส่วนที่ ๒ การอายัดสิทธิเรียกร้อง โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๔๙ เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีถึงที่สุด โดยมีคำสั่งเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษาเป็นประการใด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลดังกล่าว

ข้อ ๑๕๐ เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีถึงที่สุด ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นฝ่ายชนะคดี โดยมีได้กล่าวถึงคำสั่งศาลที่ยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องไว้ชั่วคราวก่อนพิพากษา และศาลได้ออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ส่วนที่ ๒
คำสั่งห้ามชั่วคราว คำสั่งให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ

ข้อ ๑๕๑ กรณีที่ศาลมีคำสั่งห้ามชั่วคราวหรือคำสั่งให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ หรือคำสั่งอื่นใดไปยังผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลแล้ว และสำนักงานศาลได้แจ้งให้สำนักงานทราบ ให้สำนักงานติดตามผลการดำเนินการตามคำสั่งศาลไปยังผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลและรายงานศาลทราบ

ข้อ ๑๕๒ กรณีผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ถูกต้องครบถ้วน หรือไม่แจ้งผลการปฏิบัติภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้สำนักงานติดตามผลการดำเนินการโดยนำข้อ ๒๙ และข้อ ๓๐ มาใช้ดำเนินการโดยอนุโลม

กรณีผู้ที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งศาลมิใช่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ถูกต้องครบถ้วน หรือไม่แจ้งผลการปฏิบัติภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ให้สำนักงานมีหนังสือแจ้งไปยังคู่กรณีอีกฝ่ายทราบ และแจ้งให้ทราบด้วยว่าสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ผู้นั้นปฏิบัติตามคำสั่งศาลให้ถูกต้องครบถ้วนได้

ลักษณะ ๕
เบ็ดเตล็ด

ส่วนที่ ๑

การสนับสนุนงานบังคับคดี

ข้อ ๑๕๓ เมื่อศาลมีคำพิพากษาโดยกำหนดค่าบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด และศาลได้ลงนามในหมายแจ้งคำสั่งศาลแล้ว ให้สำนักงานศาลส่งหมายแจ้งคำสั่งศาลและสำเนาคำพิพากษาไปยังสำนักงานเพื่อให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๑๕๔ เมื่อสำนักงานได้รับหมายแจ้งคำสั่งศาลและหนังสือแจ้งคดีถึงที่สุดพร้อมสำเนาคำพิพากษาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับคดีลงในระบบบังคับคดีปกครองและตั้งสำนวนบังคับคดีเสนอต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๕๕ เมื่อคู่กรณีส่งเอกสารต่าง ๆ หรือสำนักงานศาลมีหนังสือที่เกี่ยวกับการบังคับคดีปกครองมายังสำนักงาน ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงทะเบียนรับเอกสารและเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และสแกนเอกสารหรือหนังสือดังกล่าวลงระบบบังคับคดีปกครองต่อไป

ข้อ ๑๕๖ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงบัญชีนัดตามระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด และเมื่อถึงกำหนดนัดให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนำสำนวนที่ครบกำหนดนัดเสนอพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๕๗ เมื่อมีการขอเบิกสำนวนบังคับคดี ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบในระบบบังคับคดีปกครอง และนำสำนวนบังคับคดีจ่ายให้ผู้ขอเบิก โดยให้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

ข้อ ๑๕๘ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดเก็บข้อมูลลงในระบบบังคับคดีปกครองเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบังคับคดีปกครอง

ข้อ ๑๕๙ ผู้อำนวยการอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดูแลรักษาตู้নিরภัยของสำนักงานหรือสำนักงานศาล ในกรณีที่มีการเก็บเอกสารสำคัญหรือเก็บทรัพย์สินไว้ในตู้নিরภัย ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายลงบัญชีแล้วใส่ซองลงหมายเลขลำดับหนังสือสำคัญต่าง ๆ หรือทรัพย์สินที่เก็บ และถ้าได้จ่ายหนังสือสำคัญหรือทรัพย์สินที่เก็บให้แก่ผู้ใด ให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อไว้ในบัญชีเป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๖๐ เมื่อคู่กรณีประสงค์จะตรวจหรือคัดเอกสารในสำนวนบังคับคดี ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อผู้อำนวยการ

ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาและการรับรองสำเนาเอกสารในสำนวนบังคับคดี ให้เป็นไปตามที่ประกาศสำนักงานศาลปกครองกำหนด

ส่วนที่ ๒

การรับและการส่งหมายหรือหนังสือ

ข้อ ๑๖๑ การยื่นเอกสารต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดี คู่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดีจะยื่นด้วยตนเองหรือผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้ยื่นต่อสำนักงาน หรือจะทำ โดยวิธีส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้ ในกรณีที่ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ให้ถือว่าวันที่ส่งเอกสารหรือ พยานหลักฐานแก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์เป็นวันที่ยื่นเอกสารหรือพยานหลักฐานต่อสำนักงาน

ข้อ ๑๖๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีส่งเอกสาร หรือหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อ ๑๔ ถึงข้อ ๑๖ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การวางเงินและจ่ายเงินก่อนคดีถึงที่สุด

ข้อ ๑๖๓ ในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ใช้เงินและคดียังไม่ถึงที่สุด หากลูกหนี้ตามคำพิพากษา ยื่นคำร้องขอวางเงินต่อศาลเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา ให้สำนักงานศาลตรวจสอบคำร้องและเอกสาร หลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นแก้ไขให้ถูกต้องก่อน และ หากถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้เสนอคำร้องต่อศาลเพื่อพิจารณามีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้รับวางเงิน โดยเร็ว เมื่อศาลมีคำสั่งอย่างใดแล้วให้สำนักงานศาลดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

ข้อ ๑๖๔ กรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่อนุญาตให้รับวางเงิน ให้สำนักงานศาลแจ้งให้ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาทราบและรับเงินคืน แต่หากศาลมีคำสั่งให้รับวางเงิน ให้สำนักงานศาลส่งเงิน ให้เจ้าหน้าที่การเงินเพื่อออกไปรับเงินให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ข้อ ๑๖๕ กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้รับวางเงิน หากศาลมีคำสั่งให้ตรวจสอบยอดหนี้ตามคำพิพากษา ให้สำนักงานศาลแจ้งคำสั่งศาลไปยังสำนักงานเพื่อดำเนินการต่อไป เมื่อสำนักงานดำเนินการตรวจสอบแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบให้ศาลทราบโดยไม่ชักช้า

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง หากคำบังคับกำหนดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชำระดอกเบี้ย จนวนกว่าจะชำระเสร็จ ให้สำนักงานคำนวณดอกเบี้ยตามคำบังคับจนถึงวันที่วางเงินนั้น

ข้อ ๑๖๖ กรณีที่มีการตรวจสอบยอดหนี้ตามคำสั่งศาลและรายงานให้ศาลทราบแล้ว ให้สำนักงานศาลแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามารับเงินที่วางนั้น โดยกำหนดระยะเวลาให้มารับเงิน ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับแจ้ง

เมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอรับเงินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาวางชำระ ให้สำนักงานศาล ตรวจสอบความถูกต้องของคำร้องขอรับเงิน โดยในคำร้องจะต้องปรากฏคำรับรองของผู้ร้องว่า เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่มีสถานะการเป็นบุคคลล้มละลาย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเป็น นิติบุคคลจะต้องไม่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการด้วย และหากไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้แจ้งผู้ร้อง เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องก่อน หากเห็นว่าคำร้องหรือเอกสารประกอบคำร้องถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้เสนอศาลเพื่อพิจารณามีคำสั่งอนุญาต พร้อมทั้งขออนุญาตคัดถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อ ๑๖๗ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาชำระเงินวางแล้ว ให้สำนักงานศาลแจ้งพร้อมส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น สำเนาคำร้องที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้วางเงินและรับเงิน สำเนาคำพิพากษา สำเนาใบรับเงินกลาง เป็นต้น ไปยังหน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บรักษาเงิน หรือเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อดำเนินการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาต่อไป

ข้อ ๑๖๘ กรณีที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาไม่มารับเงินวางชำระหนี้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ให้สำนักงานศาลรายงานศาลเพื่อมีคำสั่งให้แจ้งลูกหนี้ตามคำพิพากษามารับเงินวางชำระหนี้คืนเมื่อศาลมีคำสั่งแล้วให้สำนักงานศาลดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

ในระหว่างที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังไม่มารับเงินคืน หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามาขอรับเงินให้สำนักงานดำเนินการตามข้อ ๑๖๖ วรรคสอง โดยอนุโลม เมื่อศาลมีคำสั่งแล้วให้สำนักงานศาลดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งศาล

ข้อ ๑๖๙ กรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายื่นคำร้องขอรับเงินวางคืน ให้สำนักงานศาลตรวจสอบความถูกต้องของคำร้องแล้วรายงานศาลเพื่อมีคำสั่งต่อไป เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ให้สำนักงานศาลแจ้งไปยังหน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บรักษาเงิน หรือเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อดำเนินการจ่ายเงินคืนให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป

ข้อ ๑๗๐ เมื่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บรักษาเงิน หรือเจ้าหน้าที่การเงินได้จ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือได้คืนเงินที่วางไว้เกินให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาตามข้อ ๑๖๗ และข้อ ๑๖๙ แล้ว ให้ส่งเอกสารการรับเงินให้สำนักงานศาลเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

หากเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ของศาลปกครองสูงสุด ให้สำนักงานศาลรายงานการวางเงินและรับเงินดังกล่าวให้ศาลปกครองสูงสุดทราบด้วย

ส่วนที่ ๔

การคำนวณยอดหนี้ตามคำพิพากษา

ข้อ ๑๗๑ เมื่อศาลมีคำสั่ง หรือคู่กรณีมีคำขอ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดี หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้คำนวณหนี้ตามคำพิพากษาหรือตามหมายบังคับคดี ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการตามคำสั่งศาลหรือตามคำขอ แล้วรายงานให้ศาลทราบหรือแจ้งผลให้ผู้ขอทราบแล้วแต่กรณี โดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๗๒ ในการคำนวณยอดหนี้ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น กำหนดวันที่จะชำระหนี้ หลักฐานการรับหรือจ่ายเงิน เป็นต้น และจัดทำเอกสารผลการคำนวณ ประกอบด้วย รายการคำนวณ ตารางเปรียบเทียบ หนังสือรายงานศาลหรือหนังสือแจ้งผลให้ผู้ขอทราบ แล้วเสนอให้ผู้อำนวยการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาและลงนามหนังสือดังกล่าว

ส่วนที่ ๕

การรับและจ่ายเงินในการบังคับคดี

ข้อ ๑๗๓ ในการรับและจ่ายเงิน ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าหน้าที่การเงินจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการรับหรือจ่ายเงินในการบังคับคดีให้ครบถ้วนและให้ลงบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินไว้ในสำนวนบังคับคดีด้วย

ให้เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบใบรับเงินกลาง สมุดเงินสด รายการนำเงินฝากธนาคาร รายการเงินคงเหลือ และบัญชีการรับและจ่ายเงินประจำวันของแต่ละวัน แล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่อทราบอย่างช้าภายในวันทำการถัดไป

๑. การรับเงิน

ข้อ ๑๗๔ การรับเงินในชั้นบังคับคดี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าหน้าที่จดยางงานการรับเงินและส่งเงินพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้เจ้าหน้าที่การเงินดำเนินการตามระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ และเงินกลาง ต่อไป

ข้อ ๑๗๕ เมื่อสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินวางชำระหนี้ตามคำพิพากษาหรือตามหมายบังคับคดีแล้ว ให้ตรวจสอบยอดหนี้ตามคำพิพากษาว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ หากเป็นกรณีที่สำนักงานได้รับเงินวาง ให้จัดทำรายงานเสนอความเห็นต่อศาลเพื่อพิจารณามีคำสั่ง เมื่อศาลมีคำสั่งแล้วให้ดำเนินการตามคำสั่งศาลต่อไป และหากเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับเงินวาง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลเพื่อทราบ

ข้อ ๑๗๖ การรับเงินตามข้อ ๑๗๔ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจรับเงินเป็นเช็คก็ได้ แต่ต้องเป็นเช็คที่ธนาคารสั่งจ่ายหรือธนาคารรับรอง เว้นแต่เป็นเช็คของส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

เช็คตามวรรคหนึ่งให้ส่งจ่ายในนามบัญชีเงินฝากตามที่สำนักงานศาลปกครองกำหนด

การรับชำระด้วยเช็ค ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าหน้าที่การเงิน จดยางงานการรับเช็คนั้นให้ปรากฏชื่อธนาคาร วันที่ เดือน ปีที่ลงในเช็ค เลขที่เช็ค จำนวนเงิน และเงื่อนไขอย่างอื่น (ถ้ามี) แล้วส่งเช็คและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้เจ้าหน้าที่การเงินดำเนินการตามระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ และเงินกลาง ต่อไป

ให้เจ้าหน้าที่การเงินจัดซื้อธนาคาร วันที่ เดือน ปีที่ลงในเช็ค เลขที่เช็ค และจำนวนเงิน ลงในใบรับเงินกลาง พร้อมข้อความว่า “ใบรับเงินกลางนี้จะสมบูรณ์ต่อเมื่อเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้ว” แล้วนำเช็คเข้าบัญชีเงินฝากเช่นเดียวกับข้อ ๑๗๔

ข้อ ๑๗๗ กรณีที่เจ้าหน้าที่การเงินแจ้งว่า ไม่สามารถเรียกเก็บเงินตามเช็คได้ ให้สำนักงาน หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการให้ผู้ชำระหรือผู้นำเงินจำนวนตามเช็คมาชำระภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ชำระก็ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ข้อ ๑๗๘ การรับเงินที่เป็นธนาคัตติให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑๗๖ วรรคสามและวรรคสี่ โดยอนุโลม

๒. การจ่ายเงิน

ข้อ ๑๗๙ การขอรับเงินวางชำระหนี้ตามคำพิพากษาในคดีที่ไม่ต้องออกหมายบังคับคดี หรือศาลยังไม่ออกหมายบังคับคดี ให้ผู้มีสิทธิรับเงินยื่นคำขอรับเงินต่อสำนักงานและให้สำนักงาน ตรวจสอบความถูกต้อง หากเห็นว่าคำขอที่ยื่นไม่ถูกต้องหรือเอกสารประกอบไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอ เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องก่อน หากคำขอถูกต้องและเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้สำนักงานเสนอศาล เพื่อพิจารณามีคำสั่ง

ข้อ ๑๘๐ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตให้รับเงินแล้ว ให้สำนักงานแจ้งไปยังหน่วยงานที่ทำหน้าที่ เก็บรักษาเงินหรือเจ้าหน้าที่การเงินเพื่อดำเนินการจ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินตามคำสั่งศาลต่อไป

เมื่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บรักษาเงินหรือเจ้าหน้าที่การเงินได้จ่ายเงินให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงิน ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ส่งหลักฐานการรับเงินไปให้สำนักงานเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๘๑ คดีที่ศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้ยื่น คำขอรับเงินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบความถูกต้อง หากเห็นว่า คำขอที่ยื่นไม่ถูกต้องหรือเอกสารประกอบไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องก่อน หากคำขอถูกต้องและเอกสารครบถ้วนแล้ว ให้เสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๑๘๒ การจ่ายเงินตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้มีอำนาจ หน้าที่อนุมัติสั่งจ่ายเงิน

เมื่อผู้อำนวยการอนุมัติตามคำขอหรือมีการสั่งอนุมัติไว้แล้วในบัญชีแสดงการรับจ่ายหรือบัญชี ส่วนเฉลี่ย ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้นั้นทำใบรับเงินไว้ และให้เจ้าหน้าที่การเงินจัดทำ ใบสั่งจ่ายเงินให้ผู้อำนวยการลงชื่อพร้อมกับหมายเหตุไว้ในรายงานการจ่ายเงิน หรือบัญชีแสดงการรับจ่าย หรือบัญชีส่วนเฉลี่ย แล้วแต่กรณี ว่าได้จ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้คนใดไป เมื่อวันเดือนปีใด แล้วจึงจ่ายเงินแก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้นั้น และเก็บเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ไว้ในสำนวนบังคับคดี

ถ้ามีเหตุสงสัยว่า ผู้ขอรับเงินมิใช่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้อันแท้จริง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจสั่งให้ผู้ขอรับเงินหาผู้รับรองมาจนเป็นที่พอใจก่อนก็ได้ และถ้าเป็นการมอบฉันทะให้ตัวแทนมารับเงินอาจสั่งให้ตัวการมารับเงินเองก็ได้

ข้อ ๑๘๓ เมื่อได้จ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้ในคราวใดแล้ว ให้สำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลแสดงรายการรับและจ่ายเงินในคราวนั้น ๆ

ส่วนที่ ๖

เงินค้ำจ่ายและการนำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ ๑๘๔ ให้สำนักงานสำรวจเงินกลางที่ค้ำจ่ายทุกสิ้นปีงบประมาณ หากพบว่าเงินค้ำจ่ายให้ส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่เก็บรักษาเงิน หรือเจ้าหน้าที่การเงิน สอบทาน เมื่อถูกต้องตรงกันแล้ว ให้แจ้งผลให้สำนักงานทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๘๕ เมื่อสำนักงานได้รับแจ้งผลแล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบกับสำนวนความของศาล ด้วยว่ามีการแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบแล้วหรือไม่

กรณีที่ยังไม่ได้แจ้งหรือไม่ปรากฏหลักฐานการแจ้ง ให้จัดทำหนังสือแจ้งไปยังผู้มีสิทธิรับเงิน และเก็บหลักฐานการรับหนังสือนั้นไว้ในสำนวนบังคับคดี หากไม่มีหลักฐานการรับให้ดำเนินการตรวจสอบกับผู้นำส่งเพื่อขอหลักฐานดังกล่าวไว้

กรณีที่ไม่สามารถส่งหนังสือให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินได้ อาจใช้วิธีการอื่นตามที่เหมาะสม เช่น ปิดประกาศหน้าศาล การส่งทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

กรณีที่มีการแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินทราบแล้ว ให้ตรวจสอบจากหลักฐานการส่งหนังสือหรือหลักฐานอื่น แล้วแต่กรณี หากปรากฏว่าพ้นกำหนดระยะเวลาตามระเบียบข้อ ๑๗๗ แล้ว ให้สำนักงานจัดทำรายงานโดยสรุปข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเสนอศาลในคดีนั้น เพื่อพิจารณามีคำสั่งให้นำเงินที่ค้ำจ่ายนั้นส่งเป็นรายได้แผ่นดินตามระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ และเงินกลาง

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

อติโชค ผลดี

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง